The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, OCTOBER 1, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

78. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 1. OKTOBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālruņa vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Archibīskaps Arnolds Lūsis

Plaujas svētkos

Katrs labs devums un katra pilnīga dāvana nāk zemē no augšienes, no gaismas Tēva, pie kura nav ne pārmaiņas, ne pārgrozības ēnas. —Jēkaba vēst. 1,2.

Pētīdams latviešu agrās literatūras vēsturi, nesen atradu, ka man zināmās pirmās divas dzejas rindas latviešu valodā, kas uzrakstītas atskaņās, atrodamas kārdeiz slavenā Jelgavas galma mācītāja Jura Manceļa 1631. gadā izdotajā grāmatā „Vade mecum". Un šīs atskaņās uzrakstītās dzejas rindas skan: „Dodiet Dievam godu, Tas dod mums pilnu bļodu."

Protams, no dzejas viedokļa raugoties, šīnī pantiņā nekādas liekas vērtības nav. Bet man šo gadījumu tomēr gribējās pieminēt, jo tas ir zīmīgi, ka šī atskaņās uzrakstītā dzejoļa rindkopa mūs aicina pateikties Dievam, dot Dievam godu par to, ka Viņš mums devis „pilnu bļodu", — par to, ka mums pieticis dienišķās maizītes, ka esam paēduši, ka mums nav jācieš izsalkums, ka mēs nezinām, kas ir bads. Manceļa laikā cilvēki vēl atskārta, ka dienišķā maize ir liela Dieva dāvana, ka tā jāsaņem ar godbijību un pateicību. „Katrs pilnīgs devums," viņi sprieda, „un katra laba dāvana nāk zemē no augšienes, no Dieva, no gaismas Tēva, pie kura nav ne pārmaiņas, ne pārgrozības ēnas."

Tādā noskaņā arī kristīgā baznīca svin Plaujas svētkus, jo mēs visi esam atkarīgi no Dieva žēlastības. Ja Dievs mazai, sīkai sēkliņai atņemtu spēju dīgt, augt un nest augļus, tad viena gada laikā pasaulē iznīktu visa dzīvā radība! Ja Dievs nedotu to veldzi, kas nāk no mākoņiem, dažu gadu laikā pasaule būtu liels smilšu tuksnesis, kurā vairs nebūtu saskatāmas ne cilvēku, ne dzīvnieku pēdas...

Arī pēdējo gadu notikumi liecina, ka nekur cilvēka darbam nav raženu un labu augļu, ja šim darbam trūkst Dieva svētības. Es gribētu te minēt tikai vienu zīmīgu piemēru. Tas skubina mūs atcerēties mazo Somiju un somu tautu. Kas ir bijis šai skaistajā zemē, tas zinās, ka somi dzīvo — uz klints. Un tomēr akmeņainie, liesie tīrumi pabaro somu tautu, jo tā ir dievbijīga, godīga un tēvzemes mīlestības apgarota tauta.

Pēc kara Pad. savienība šo valsti burtiski aplaupīja, jo neviens tai negribēja palīdzēt. Un tomēr — Somija šodien ir vienīgā valsts Eiropā, kur vēl ceļ jaunas, modernas baznīcas, kur kristīgās jaunatnes dienas pulcina kopā simtiem jauniešu. Šai krietnajai, dievbijīgajai tautai, kas dzīvo visneauglīgākajā, akmeņainākajā Eiropas daļā, visa kā ir gana, jo tās dzīvi un darbu svētī pats Dievs.

Bet tagad paskatīsimies mazās Somijas lielā kaimiņa robežās. Kas notiek ar šo zemi, kopš tajā sākusi valdīt bezdievīgā vara, kopš tā aizgājusi no Dieva un sākusi staigāt zaimotāju un mēditāju ceļā? Visbagātākajā, kādreiz visauglīgākajā zemē cilvēkiem trūkst dienišķās maizes! Posts ir tik liels, ka ārzemniekus nemaz nedrīkst laist uz atšķirīgākiem kolhoziem, lai viņi šo nabadzību un trūkumu neredzētu. Un — kāpēc tāds posts? Kāpēc tāda nabadzība? Visa taču vajadzētu būt gana, jo cilvēki strādā kā vergi, daudz vairāk nekā tie jebkad strādājuši? Atbilde ir vienkārša. Kur darbam nav Dieva svētības, tur darbam nav arī raženu augļu. Un Dieva svētības darbam nav tur, kur cilvēki aizmirsuši Dievu lūgt un Dievam pateikties.

Tā tas vienmēr ir bijis. Un tā tas vienmēr būs. To paturēsim prātā mēs, vecāki, un to mācīsim saviem bērniem. To — „ka katra laba dāvana un katrs pilnīgs devums nāk zemē no augšienes, no Dieva, no gaismas Tēva, kurā nav ne pārgrozības, ne pārmaiņas ēnas".

Bet vēl kāda cita atziņa man nāk prātā šodien, kad svinam Plaujas svētkus. Un arī tā radusies no latviešu agrās literatūras vēstures studijām.

Apmēram 20 gadu pēc tam, kad Juris Mancelis bija uzrakstījis savu samērā vienkāršo, šī raksta sākumā minēto divrindu „Dodiet Dievam godu, tas dod mums pilnu bļodu", radās kāds cits liels un apdāvināts dziesminieks, kuram pieder visizcilākā vēsts latviešu dievkalpojumiem domātās garīgās dziesmas radīšanā. Tas ir Kristaps Fīrekers, kurš sacerējis kādas 180 garīgas dziesmas, no kurām samērā daudzas vēl šodien atrodamas mūsu Dziesmu grāmatā. Viena no skaistākajām Fīrekera sacerētajām dzieesmām ir: „Redz, šī diena jau pagalam..." Sajā dziesmā ir vārdi, kas padziļina mūsu pārdomas Plaujas svētku dienā. Sie vārdi skan: „Dievs pie dvēseles mūs svētijs, šķīstijs, vētijs, mums bij skaidriem graudiem būt, zaļot, augt, uz augšu cerēt, lieti derēt, augļus nest un svētiem kļūt."

Tiešām, mēs visi esam kā sēklas graudi, kuŗus pasaulē kaisījusi Dieva roka. Un nāk laiks, kad Dievs mūs šķīstī un vētī, lai vējš aizpūš pelavas, lai paliek tikai tīra labība. Nāk laiks, kad Dievs prasa, kādi ir mūsu mūža un mūsu dzīves augļi. Nāk laiks, kad Dievs vēro, vai mēs, pie pilnas bļodas sēdēdami, esam barojuši tikai savu miesu, jeb vai esam barojuši arī savu dvēseli.

Kā mēs esam izturējušies pret to gara maizi, kuru mēs atrodam Dieva vārdos un Kristus evaņģelijā? Kā mēs esam centušies pēc tās bagatības, kuru kodes un rūsa nemaitā, kuru zagļi mums nevar atņemt un nolaupīt?

Par to visu domāt mūs skubina Plaujas svētki. Dievs mūs brīnišķīgi ir vadījis un svētījis ar laicīgām dāvanām. Varbūt, ka dažādā ziņā šo dāvanu jau ir pat par daudz. Mēs vairs nezinām, kas mums īsteni garšotu. Un, pie pilna ledus skapja stāvot, mūsu bērni bieži vien saka: „Te jau nav nekā, ko ēst..." Tad es atceros savu sirmo māmuļu, ko viņa stāstīja par savu bērnību un par to, kāds kārums viņai bijis tēva atvestais klingeris vai cukura grauds...

Kā viss ir mainījies! Bet tur, kur dažreiz ir visvairāk laicīgās labklājības, bieži vien arī ir — bij skaidriem graudiem būt, zavismazāk pateicības. To mēs redzam visā savā dzīvē, visdažādākajās sabiedriskās dzīves nozarēs. Un tas mums kā kristīgiem cilvēkiem gou nedara, jo „mums nāk no Dieva. Būsim pateicīgi!

SPOŽA TURNEJA BEIGUSIES

Dienu pēc koncerta Toronto, 25. septembrī uzstājoties Montrealā Nujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis ar spožiem panākumiem un visur iegūtu nedalītu atzinību pabeidza savu šāgada turneju, kas bija sākusies 10. septembrī Indianapolē. Ansamblis koncertējis 9 lielākos ASV un Kanadas latviešu centros. Uzņēmumā ansamblis pēc koncerta Toronto: priekšā no kreisās — Alda Tālberga, ansambļa vadītājs Andrejs Jansons, Ilga Upmane, Biruta Sūrmane un Mirdza Balode; aizmugurē — Alma Eglīte, Edīte Zeile, Austra Baumane, Vita Ramane, Valentīna Tropa, solists-baritons Torilds Barbins un soliste-soprāns Tabita Jaunzeme.
Foto: JAK

Lietderīgs ierosinājums

VAI ARĪ AUSTRĀLIJĀ BŪS 8-KLASĪGA SESTDIENAS SKOLA?

Latviešu apvienības Austrālijā skolu daļas vadītājs Ed. Smugajs piesūtījis visām latviešu sestdienas skolām Austrālijā apkārtrakstu, kurā lūdzis sniegt gadskārtējās ziņas par skolu stāvokli un darbību. Apkārtrakstam pievienota īpaša aptaujas lapa par 8-klasīgas latviešu sestdienas skolas izveidošanas iespējām Austrālijā.

Šai sakarā Ed. Smugajs paskaidro:

Šāgada sākumā viesojoties Kanadā un ASV, tikos ar LNAK izglītības un skolu nozares vadītāju J. Mežaku un ALAs kultūras biroja vadītāju Dr. P. Norvili, juši sestdienas skolu programmu. Uzzināju, ka tuvākā laikā izdotu kopīgu programmu visām Ziemeļamerikas latviešu skolām. Saņēmu solījumu, ka man šo programmu piesūtīs, lai arī Austrālijā varētu jauno programmu, vai pārņemt negrozītā veidā, ja tā izrādītos Austrālijas apstākļiem deriga. Tas pats ar mācību grāmatām. Visas ASV izdotās mācību grāmatas (un to ir lielais vairums) piesaņotas 8-klasīgai skolai.

Pārrunājot jautājumu par 8-klasīgu sestdienas skolu, abi Ziemeļamerikas izglītības darbinieki atzina 8-klasīgu skolu ne tikai par labu, bet pat par nepieciešamu. Jo ilgāk mūsu jaunā paaudze paliek latviešu skolā, jo vairāk tas nāk par svētību. Kaut Kanadā un ASV darbojas arī latviešu vidusskolas ar 4-gadīgu kursu, tomēr vairums bērnu latviešu skolu atstāj pēc sestdienas skolas beigšanas.

Austrālijā pašreiz darbojas 7 klasīgas sestdienas skolas (arī ne visas), un lielais vairums bērnu latviešu skolu atstāj pēc sestdienas skolas beigšanas, jo še darbojas tikai divas skolas, kas uzņem bērnus pēc sestdienas skolas beigšanas — Sidnejas latviešu biedrības vidusskola un Viestura papildskola Dzilongā, abas ar 2-gadīgu kursu. Bez tam pie divām skolām — Melburnas latviešu biedrības Kr. Barona skolas un Dzilongas sestdienas skolas — darbojas papildklases. Visās šajās skolās un klasēs skolēnu skaits nav liels, tādēļ jau ilgāku laiku mani nodarbinājusi doma par 8. klases iekārtošanu visās Austrālijas sestdienas skolās. Tā kā pie LAA skolu daļas nepastāv nekāda valde vai padome, bet to sastāda visas skolas ar saviem pārziņiem, tad izsūtīju aptaujas lapas, kuŗās skolu pārziņi pēc ap-

(Nobeigums 4. lpp.)

LPB biedru skaits aug

Latviešu preses biedrības valdes sēdē 24. septembrī Nujorkā nolēma, ka arī tiem biedriem, kas reģistrēti atsevišķi pie centrālās valdes, jāmaksā biedru nauda vietējā valūtā 2 ASV dolaru apmērā, kādu maksā arī ASV biedri. Līdz šim šiem biedriem nekādas maksas neprasīja. Lielākā daļa no tiem dzīvo Zviedrijā, bet ir biedri arī Pakistānā un Dienvidamerikā. Atsevišķas biedru kopas pastāv Austrālijā, Vācijā, Anglijā un Kanadā, kuŗas biedru maksājumus kārtō pašas. Vēl ir atsevišķa biedru kopa arī Čikagā, kuŗas biedri bez maksājumiem kopā maksā arī centrālai valdei.

Valde uzņēma 36 jaunus un aktīvo rindās ieskaitīja 4 līdzšinējos biedrus, kas pēdējos gados nav bijuši aktīvi. Reizē ar to bieru skaits ASV pieaudzis par 25%. Valde vasarā uzsāka akciju, lai biedrības rindās ieskaitītu pēc iespējas visus preses un rakstniecības darbiniekus, kuŗi līdz šim dažādu iemeslu dēļ nebija iestājušies Preses biedrībā.

Vairums ir jaunās paaudzes pārstāvji, bet daļa veci preses darbinieki vai rakstnieki, kas izdevuši vairākas grāmatas.

Ar Preses biedrības atbalstu Ziemsvētkos, paredzams, iznāks Baibas Bičoles pirmais dzejoļu krājums „Atrita", kuŗam vāku darinājis autores dzīvesbiedrs Ilmārs Rumpēters. Krājumu izdos Upeskalna apgāds. Grāmata jau nodota iespiešanai, un pēc tās iznākšanas Preses biedrība Nujorkā rīkos Baibas Bičoles pēcpusdienu.

Pārrunājot turpmākos sarīkojumus, valde atzina, ka 1968. gada sākumā rīkojama Preses balle Nujorkā. Nujorkieši iepriekšējās balles bija iecienījuši, tikai tās parasti iegadījās dienās, kad slikti laika apstākļi, kas ietekmēja balles apmeklētāju skaitu. Nākošā gadā varētu notikt Preses pīles pēcpusdiena Priedainē, Nujdžersijā, ar raibu un jautru programmu. Valde apsvēra arī iespēju rakstniekiem un preses darbiniekiem pulcēties Igaunu namā Nujorkā katra mēneša pēdējā piektdienā.

Valde nolēma izsūtīt biedriem apkārtrakstu četras reizes gadā, pagaidām atliekot jautājumu par „Brīvā Vārda" izdošanas turpināšanu. Pirmais apkārtraksts iznāca jūlijā un guvis biedru vidū piekrišanu. Šim piemēram sekojusi Vācijas kopa, izdodot līdzīgu apkārtrakstu.

Pārrunāja iespējas rīkot plašāka apmēra rakstnieku dienas, kuŗās dalībnieki ierastos arī no tālākiem centriem. Šis sarīkojums ilgtu divas dienas, kuŗu laikā notiktu rakstnieku un dzejnieku konference, rakstnieku pēcpusdiena un literārās ražas skate. Šī jautājuma nokārtošanu atlika uz nākamo sēdi. Toties valde jau nolēma izdot Preses biedrības atceres markas, kuŗas piesūtītu tautiešiem, sagaidot 1 dolāra ziedojumu par loksni. Tāpat nolēma, ka būtu godalgojami labākie raksti laikrakstos. Daži fondi godalgojuši literatūras darbus, bet preses raksti nav izpelnījušies šādu uzmanību. Pirms kādiem pieciem gadiem Preses biedrība gan piešķīrusi 4 godalgas vietējo ziņu rakstītājiem.

—ir—

TAUTIEŠI,
izmantojiet izdevīgu naudas noguldīšanas laiku!
Noguldiet savus ietaupījumus
TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ
1., 3., 4. un 5. OKTOBRĪ,
un jūs saņemsit pilnus procentus par nākošo gada ceturksni.
KREDITSABIEDRĪBAS BIROJS ATRODAS
491 COLLEGE ST., TĀLR. 924—2775.

Apsveicēju, goda viesu un programmas izpildītāju kopgrupa DV Hamiltonas nodaļas 16. gadasvētkos 25. septembrī: 1. rindā no kreisās — I. Zamlovskis (Toronto), M. Keņģe (Anglija), M. Jonāne (Toronto), dir. L. Albertiņa (Sv. Katrīnas, T. Krūka (Toronto), V. Grāvelis (Hamiltona) un tenors A. Cers; 2. rindā — J. Celms (Niagara), A. Kalniņš (Druva), E. Dāvidsons (Hamiltona), E. Krūka (Toronto), F. Konrāds (Sv. Katrīnas), E. Pulciņš (Hamiltona), K. Lapiņš (Hamiltona), R. Epneris (Londona), N. Pulciņa (Hamiltona), J. Jasmanis (Hamiltona), J. Ozols (Hamiltona), E. Remkins (Hamiltona) un A. Adītājs (Hamiltona). Foto: J. Liģers

No darbiem mums būs viņus pazīt!

Citējot pēc atmiņas šos dziļdomīgos Jaunās derības vārdus, neesmu pārliecināts, vai citāts ir pilnīgi precīzs. Ja tas tāds nebūtu, man jāizlūdzas piedošana. Tomēr virsraksta dziļdomīgie vārdi izteiktās domas ziņā ir pareizi. Diemžēl, ne tikai brīvās pasaules labumu baudā iegrimušie rietumnieki, bet visai bieži arī mēs paši aizmirstam šos dziļdomīgos vārdus tieši tad, kad tos visvairāk būtu jāatceras... Še domāju pieeju komūnistu slepenajai darbībai brīvajā pasaulē. Mēs, bet īpaši mūsu patvēruma zemju iedzīvotāju lielākā daļa ir tik vāji informēta par komūnisma īsto būtību un tā noziedzīgajām metodēm mērķa — pasaules verdzības sasniegšanai, ka, domājot par varbūtējām sekām, dažreiz rodas baiga sajūta.

Demokratisko zemju likumi visai greizsirdīgi sarga visu pilsoņu demokratiskās brīvības, vadoties no principa, ka, kamēr noziegums nav pierādīts, nevienu nedrīkst ne tikai apvainot, bet pat uzskatīt par spējīgu attiecīgo noziegumu pastrādāt. Tāpēc šai kontinentā komūnistu spiegiem, politiskajiem aģentiem, līdzskrējējiem un viegli apmuļķojamiem laudīm ir īsta paradīze. Tiem, ja rīkojas veikli, nekas nevar draudēt; tikai pavisam kļūmīgos apstākļos nejauši kaut kas var atgadīties, jo par labu skolu gādā Maskava... Tāpēc tikai maza daļa no graušanas darba, kuŗu katru dienu veic t. s. „profesionālie revolūcionāri" vai, saucot tos viņu īstajā vārdā, komūnistu algotņi, kļūst atklātībai zināmi, bet lielāko daļu mēs un pat attiecīgās valsts iestādes nemaz nekad neuzzina. Kas par šo apgalvojumu šaubītos, var visai pamācīgus norādījumus iegūt, izlasot Penkovska piezīmes („The Penkovsky Papers" by Oleg Penkovskiy, Doubleday izdevums, 411 lp.). Tajās autors visai skaidri attēlojis, kāda patiesībā ir un visu laiku bijusi komūnistu tik skaļi izdaudzinātā „miermīlīgā koeksistence". Komūnisti nekad nav pārtraukuši un nepārtrauks kā draudzīgo, tā arī mazāk draudzīgo zemju izspiegošanu miera un kara laikā, pat ne tad, kad komūnisti bijuši rietumnieku sabiedrotie cīņā pret Vāciju un atradušies mata galā no bojā ejas, būdami pilnīgi atkarīgi no rietumnieku žēlastības un palīdzības.

Nepazīdami pašu zemē nekādas pilsoniskas brīvības, komūnistu aģentus apmāca, kā izmantot demokratisko zemju brīvības verdzības panākšanai. Komūnistu aģenti arī veikli apmācīti strādnieku streiku, rašu nemieru u.c. sajukumu izmantošanā savu mērķu labā.

Tā, piemēram, vērojot streiku vilni, kas veļas pāri Kanadai, uzkrīt, ka daļa sakūdīto strādnieku nerespektē pat savu arodbiedrību pašu ievēlētos darbiniekus, nemaz nerunājot par valsts un politiskajiem darbiniekiem. Katru streiku veikli „speciālisti" paasina līdz nejēdzībai, kā notika Hamiltonā, kad pēc lielākās algas visā pasaulē sasniegšanas, tēraudrūpniecības strādnieki turpināja streiku tīri politiskā nolūkā — glābt no soda savus barvežus, no kuŗiem daļa nemaz nebija tēraudstrādnieki... Liekas, ka strādnieki nezina un neviens tiem arī nav centies ieskaidrot, ka zemē, no kuŗas nāk viņu „draugi" vai kuŗas politisko mērķu labā strādā pašu zemes komūnistu algotņi, strādniekiem nekādu brīvību šī vārda īstajā nozīmē nav jau pusi gadsimta, bet arodbiedrības kalpo tikai komūnistu kliķes varas interesēm, ne strādniekiem. Nezina arī to, ka šai kontinentā strādnieku caurmēra algas ir 5—10 reižu augstākas nekā tā dēvētā „strādnieku valstī", nemaz nerunājot par visāda veida rafinēti izdomātiem spaidiem, lai noturētu strādnieku dzīves līmeni zemā pakāpē.

Penkovskis arī skaidri pasaka, ka dažāda veida spiegošanas uzdevumos iesaistīta laba daļa attiecīgo zemju komūnistu, kuŗi ir vai nu oficiāli partijas biedri ar biedru kartītēm, vai arī ir slepeni komūnisti vēl slepenāku pavēļu izpildīšanai. Šai ziņā būtu laiks mācīties no Pad. savienības, kas pat vismazāko Rietumu domu ieplūšanu savā zemē visiem līdzekļiem aizsprosto. Vismaz rietumniekiem nevajadzētu būt tik lētticīgiem. Par šo lētticību komūnisti tikai smejas, un Penkovskis savās piezīmēs par to izteic dibinātu izbrīnu.

Ja sīkāk izmeklētu nēģeru nemierus ASV, viegli varētu saskatīt Maskavas pirkstu nospiedumus... Par to liecina šo nemieru „stils". Laupi salaupīto! — tas jau bija viens no oktobra revolūcijas saukļiem, kas palīdzēja apmuļķot tumšo krievu tautu, nolaupīt tai pirmoreiz vēsturē iegūto brīvību un atkal pakļaut šauras „jaunās kungu šķiras" kalpībai, kuŗa daudzā ziņā ir slikšāka par nopelto cara valdību. Revolūcijas padziļināšanas vārdā komūnisti īstenībā izdarīja kontrrevolūciju, tikai cara mīkstākā režīma vietā ieveda neaprobežotas patvarības režīmu, izmantojot demokratiskās iekārtas vājās puses.

Ja šis kontinents negrib pieļaut, ka dažāda veida spiegošanas uzdevumos iesaistīta laba daļa attiecīgo zemju komūnistu, kuŗi ir vai nu oficiāli partijas biedri ar biedru kartītēm, vai arī ir slepeni komūnisti vēl slepenāku pavēļu izpildīšanai, šai ziņā būtu laiks mācīties no Pad. savienības, kas pat vismazāko Rietumu domu ieplūšanu savā zemē visiem līdzekļiem aizsprosto. Vismaz rietumniekiem nevajadzētu būt tik lētticīgiem. Par šo lētticību komūnisti tikai smejas, un Penkovskis savās piezīmēs par to izteic dibinātu izbrīnu.

Ja sīkāk izmeklētu nēģeru nemierus ASV, viegli varētu saskatīt Maskavas pirkstu nospiedumus... Par to liecina šo nemieru „stils". Laupi salaupīto! — tas jau bija viens no oktobra revolūcijas saukļiem, kas palīdzēja apmuļķot tumšo krievu tautu, nolaupīt tai pirmoreiz vēsturē iegūto brīvību un atkal pakļaut šauras „jaunās kungu šķiras" kalpībai, kuŗa daudzā ziņā ir slikšāka par nopelto cara valdību. Revolūcijas padziļināšanas vārdā komūnisti īstenībā izdarīja kontrrevolūciju, tikai cara mīkstākā režīma vietā ieveda neaprobežotas patvarības režīmu, izmantojot demokratiskās iekārtas vājās puses.

Ja šis kontinents negrib pieļaut, ka dzīvot īsā mūža demokratiskās Krievijas neapskaužamo likteni, tad, liekas, pienācis pēdējais laiks piestrādāt pie īpaša demokratisko brīvību un valsts aizsardzības likuma, kas vismaz daļēji varētu aizkavēt kreiso aprindu „mazo ķeizariņu" uzkundzēšanās tendences, pasargājot šī kontinenta valstis no „visu partiju neliešiem un blēžiem", lietojot spārnotos krievu sociāldemokratu maziniecka Marjova vārdus. Ja brīvā pasaule grib saglābt savu brīvību, tai visiem līdzekļiem jāaizstāvas pret ļaunajām pretvarām, kuŗas tiko cilvēcei atņemt cilvēka cienīgo brīvību un visu pasauli padarīt par modernu skudru pūzni, lai nenotiktu tas, kas notika Krievijā, kad liberālās kreiso aprindu valdības nespēja aizstāvēt valsts brīvību pret samērā neliela saujiņu politisku gangsteŗu (oktobrī Krievijā esot bijuši tikai 4000—6000 boļševiku!).

A. Kalns

LASĪTĀJU VĒSTULES

ARĪ NACIONĀLSOCIĀLISTI APKAROJA RELIĢIJU!

Ar lielu interesi lasīju rakstu „Dievam un savai tautai" par Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības ģenerālsapulci Klīvlendā, bet nevaru pieņemt raksta autora komentārus par G. Ansona referātu, jo šie komentāri rada maldīgu ieskatu, it kā tikai komūnisti cenšas iznīcināt visu, kas saistās ar Kristu, bet ne arī nacionālsociālisms.

Varētu citēt daudzus nacionālsociālisma varasvīrus un viņu rakstus, kas liecina par nacisma pretreliģisko nostāju, bet pietiks, ja minēšu tikai pāris piemēru.

Nacionālsociālistiskās Vācijas darba ministrs Roberts Lejs (Ley) sacījis: „Tagad vadonis vācu tautai ir tas pats, kas, pēc kristiešu ziņām, pirms 2000 gadiem bijis Dieva sūtnis." Viņu ideologe Klāra Leicere (Leizer) savukārt rakstīja, ka „kristiešu krusta zīme tiks izvākta no visām baznīcām un katedrālēm mūsu valstī un kolonijās, aizstājot ar mūžīgās Vācijas simbolu — kāšu krustu".

Ja kara apstākļu dēļ nacionālsociālisti nepaguva savus nodomus īstenot, tad vismaz nemaldināsim paši sevi un nenostādīsim sevi dažreiz neērtā situācijā šejieniešu sabiedrībā, kuŗā var gadīties kāds, kas faktus pārzina labāk par mums!

Tedis Zieriņš, Čikagā

☆

PRESE, LASĪTĀJI UN VĒSTULES

Dažreiz uzrakstu šo un to pats kā „Latvijai Amerikā", tā citiem preses izdevumiem. Bet šoreiz esmu lasītāja lomā. Ar atzinību un pateicību gribētos vērtēt pāris beidzamā laika rakstus. Tajos atradu drošu, atklātu, godīgu pieeju mūsu trimdas preses, lasītāju un lasītāju vēstuļu dažām zīmīgām problēmām.

Viens raksts ir J. Šķirmanta „Par vēstulēm redakcijai" LA 3. septembŗa numura lasītāju vēstulēs; otrs — A. Ruņģa ievads „Prese un lasītāji" 17. septembŗa numurā.

Papildinot mazliet šo autoru manām domām radniecīgos ieskatus, lai atļauts mazs piemērs. Plaši lietoti tiek jēdzieni „liberāls" un „konservātīvs" — ne tikai politikā, bet arī pārnestā, vairāk paplašinātā nozīmē. Vispār, neatbildīga rīcība būtu kādam steidzīgi pielikt zināmu plakātu („birku" jeb „label" angļu valodā). Piemēram, citādi liberāls indivīds var būt ārkārtīgi konservatīvs, askētisks dzīves baudu ziņā, un otrādi — politiski konservatīvais cilvēks var izrādīties ārkārtīgi vaļīgs, „brīvdomīgs" labas ēšanas, garīgo padzērienu un miesas kārību ziņā.

Jānis Pamiljens, Ņujorkā

☆

KĀPĒC LATGALISKI?

Latviešu katoļu dienu kongress Toronto jāuzskata par labi izdevušos, kaut arī LA 73. numurā pieminēta „ienestā disonance", kuŗa radusies sakarā ar jautājuma pacelšanos par latgaļu dialekta lietošanu kongresos un baznīcās.

Disonance un asumi šādos jautājumos nekad nerastos, ja cilvēki, Jāņa Klidzēja vārdiem runājot, nedomātu ar pusgalvām. Šis jautājums būtu izspriežams prātīgiem valodniekiem un vēsturniekiem, ne tirgus sievām ar kāju dauzīšanu, kuŗu saprašanas līmenis atrodas vēl pamatskolēna pakāpē.

Kāpēc latgalieši šai jautājumā tik ļoti ieinteresēti? Vai patiešām Latgales tradiciju un valodas izkopšana varētu kaitēt latviešu tautas vienībai, kā daži cenšas apgalvot?

Latgale jau kopš pirmajiem valsts sākumiem centusies paturēt savu identitāti kā ticības, tā valodas veidā. Nav trūcis arī tādu, kas ir praviuši pēc Latgales autonomijas, ļet viņi nekad nav saņēmuši tautis atbalsta. Latgalē bijusi un vienmēr paliks Latvijas neatņemama sastāvdaļa, bet atšķirības, kuŗas pastāv kā ticībā, tā valodā un tradicijās, tā vienmēr centīsies paturēt, jo tās ir kultūrvēsturiskas vērtības, bez kuŗām tauta vai tautas daļa nespēj pastāvēt.

Nesaskaņas, kas radušās par šo jautājumu Latgales trimdiniecku saimē, daļēji ir Latvijas pēdējo brīvības gadu režīma sekas. Tā laika saukļi, kā — „Viena zeme, viena mēle (valoda), viena dvēsle (ticība?)", vai „Vienībā spēks" dažiem arī šodien liekas absolūtā patiesība. Sevišķi jaunībā, kad individuālitātes koeficients ir ļoti zems, viegli iespaidoties no šādas propagandas. Daži tās iespaidā paliek vienmēr, ja saprašana tālāk neattīstas. Bet tā inteliģences daļa, kas jau sāk apzināties savu piederības un izcelsmes identitāti, šādu tautas nolīdzināšanu atrod ne vien par nekultūrālu, bet reizē arī par netolerantu. Tas tautas vienību nevis veicina, bet grauj.

Latgales iedzīvotāji, pēc neoficiāliem datiem, veidoja 35% valstī, bet Rīgā tā reprezentējās tikai vienā ministrijā. Armijā bija tikai divi augstākie virsnieki, un tos pašus priekšlaicīgi atvaļināja. Latgales augstākajās pašvaldības iestādēs par vadītājiem bieži iecēla pārnovadniekus. Protams, viss notika vienības vārdā.

Tautas vienības jēdzienu tai laikā ļoti nepareizi iztulkoja. Ideāli vienota tauta būtu bijusi tāda, kuŗai viena valoda, viena ticība un vienādas tradicijas. Bet vai tas praktiski iespējams, nelietojot spaidu līdzekļus? Diemžēl, Latgale šādus spaidus piedzīvoja, un to nevajadzētu aizmirst.

Atsevišķu dialektu un tradiciju kultivēšana un attīstīšana nekad nevar būt par šķērsli tautas vienībai, nedz kultūrālai attīstībai. Tieši otrādi, tas tikai kuplina tautas kultūras koku. Mūsu trimdas apstākļos jo sevišķi svarīgi būtu izkopt un attīstīt tieši tās tradicijas, kuŗas saistās ar reliģiju. Tādu mums ir daudz, un Latgales cilvēkiem, kas savai ticībai ir visuztīcīgāki, arī viņu tēvu runātā valoda cieši saistās ar ticību. Tādēļ ļoti maldās tie, kuŗu pārstāvji katoļu kongresā kliedza pret šīs skaistās pašu tēvu valodas uzturēšanu un izkopšanu še trimdā. Viņi nemaz neapzinājās, ka zāģē nost to pašu savas latvietības zaru, pie kuŗa pieauguši. Viņi smējās paši par sevi! Jo tikai tas, kas cienī sava tēva sētu, cienīs arī visu tēvu zemi.

Latgalietis

LATVIJA

78. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 1. OKTOBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Viņķels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

MAZĀM PĀRDOMĀM

Par bagātību, kuŗa pieder ikvienam

Dzīvodami šaurā pieticībā vai pat nabadzībā, lai neaizmirstam, ka ikvienam no mums pieder arī kāda liela bagātība; bagātība, kuŗu varam izdalīt arī citiem. Tā ir mūsu sirds bagātība: mūsu smaids, mūsu labie vārdi, mūsu acu un roku glāsts.

Par zelta atslēgu...

Nabags nekad neizdod pēdējo grasi savas nabadzības apslāpēšanai. Viņš glabā to kā zelta atslēgu savu cerību namdurvju atslēgšanai.

Par pieminēšanu

Kas nomoda sapnī piemin savus mīļos tālumā, tam mīļie sapnī atsaucas.

Par mielošanos pārticībā

Mielodamies pārticībā, neaizmirsīsim savu kādreizējo nabadzību, lai, citreiz to atkal satiekot, mums nebūtu jānosarkst kaunā.

Par drāmu un uvertīru

Lielie notikumi arvien ierodas pēkšņi, bet sīkie staigā apkārt vāvulēdami, un par tiem neviens neuztraucas. Bet vai nav tā, ka sīkie notikumi ir kā uvertīra sekojošai drāmai?

Par lāstīem, kas nekāpj debesīs

Vai nav tā, ka Dievs ticis zaimots vairāk nekā jebkuŗa būtne? Un tomēr, Dievs joprojām valda, kā valdījis. Cik skaisti te piepildas senais sakāmvārds: „Kaķa lāsti debesīs nekāpj!"

Par maiju un novembri

Maijs arvien nāk, visu gaidīts, bet novembris atnāk arī bez gaidīšanas. Vai nav tā, ka šis negaidītais novembris mums, trimdas latviešiem, arvien bijis mīļāks par maiju, jo tas atgādina mūsu tēvzemes cīņas un uzvaras?

Par avota atrašanu

Izslāpuši esam kādreiz ikviens, bet ne katrs prot atrast īsteno avotu, pie kuŗa veldzēt slāpes. Jā, arī avotus jāprot meklēt!

Par mātes valodu un tautiskiem brunčiem

Tiem, kas aizmirsuši vai nav iemācījušies savu mātes valodu un tomēr nekautrējas apvilkt tautiskus brunčus, kauns top dubultīgs. Diemžēl, tādu tagad nav mazums.

Par divējādiem tuksnešiem

Baigi ir svešuma tuksneši, bet vēl baigāks dažbrīd ir mūsu pašu dvēseles tuksnesis, kad esam sākuši aizmirst savu vienīgo dzīvības oazi — savu tēvzemi.

Par pasmaidīšanu un novēršanos

Ir labi pasmaidīt par citu muļķībām, bet vai vēl labāk nav novērsties no tām? Smaidu var iztulkot arī kā ievērības un cieņas parādīšanu.

Par ceļa pazaudēšanu

Kas dzīvodams pazaudējis ceļu uz mājām — uz savu dzimto zemi, tas paliks trimdinieks arī nomirdams.

Edvarts Tūters

Austra Augenberga

Edinbu

(Nobeigums)

No kamermūzikas ansambļiem jāatzīmē vecie Edinburgas favoriti — Amadeusa stīgu kvartets, kuŗš vienmēr valdzina ar perfekto saskaņu, skaisto toni un iejūtu atskaņojamā kompozicijā. Kvarteta skaistākais sniegums bija „Quartetsatz Nr. 2." Ansamblis Virtuosi di Roma sniedza tikai Vivaldi mūzikai veltītus koncertus. Ansambļa vadītāju Renato Fazano dēvē par vienu no lielākajām autoritātēm italiešu 17. un 18. gadsimta mūzikas nozarē. Ansamblis spēlē tikai reti dzirdētus šo gadsimtu itāliešu kopon.s tu darbus. Antonio Vivaldi bija bagātās un māksliniecīski noskaņotās Venecijas dēls, apbalvots ar apbrīnojamu enerģiju un darba spējām — reizē komponists, vijolnieks, mūzikas skolotājs un pat garīdznieks. Venēcieši ne tikai prata tirgoties, raust naudu un baudīt dzīvi, bet renesanses laikmetā deva Eiropai arī savu īpato gleznieciības skolu ar Ticiānu, Tintoreto u.c. 17. un 18 gadsimtā tie izcēlās ar savu augsto vokālās un instrumentālās mūzikas līmeni. Tā bija ideāla vide Vivaldi talanta attīstībai.

Sūmana un Volfa dziesmām veltītu koncertu sniedza Elizabete Švarckopfa. Šī ievērojamā operdziedātāja spēj valdzināt publiku arī koncerta estrādē,kaut koncertdziedātājam jābūt lielai mūzikālai personībai, lai rādītu šķietami nepretenciozas, vienkāršas dziesmas dziļāko raksturu, raditu intīmu, poētisku noskaņojumu. E. Švarckopfa to spēja.

Drāmas nozarē augstākais sniegums bija Sofokla traģēdija grieķu „Piraikona" teātŗa uzvedumā, pie tam grieķu valodā. Valodas neprašana na tiešām lieli Vergi Elekt bet dzīvoja u Viņas emoc neatslāba ne sevišķi izteik brīžos: kad nāja viņas vaibsts, it sc Bija brīži, nevarēja va tēlojums pā mu līdz šim tuvē un bij kais mākslu festivālā. K gēdijās, liel gan runājot skatītājus būm un grupas, kuŗ sengriešu t

Kā parast stāde, veltīt rusājam fra (Rouault). tivāls. Pirm ja baleta fi ja" ar Marg jevu galven vāda sag Edinburgas Brigite Bard ņemta viņa nedēļas sep jusi par S skaistumu.

Sāgada f numi: div Edinburgas vis publiku Viena no t vēras pils, i turējusies k arte. Konc sveču gaism pils nākam sauktās „ („Son et l ras kļuvuš ropā.

REDAKCIJAI PIESOTĪTI IZDEVUMI

Jānis Sudrabiņš „Toreiz aiz dzelonžoga"; bibliografisks apcerējums par latviešu karavīru gūsta periodiku, teātŗi un rakstniekiem, apgāda Vaidava izdevums, bagāti ilustrēts, 96 lpp.

Arnolds Apse „Saules pukes", dzejoļi un liriskas poēmas 1958. —1965., vāku un ilustrācijas zīmējis Egīls Krolls, Krolla kultūras biroja izdevums 1966. gadā, 160 lpp.

„Mare Balticum" Nr. 2, Ostseegesellschaft e. V. Haimburgā izdevums vācu valodā, latviešu redaktors mag. phil. A. Landsmanis, 68 lpp. Šai numurā ievietots Birgera Nērmana raksts par dzejnieku Andreju Egliti un nekrologs komponistam Jānim Mediņam.

LILIJA ZARIŅA

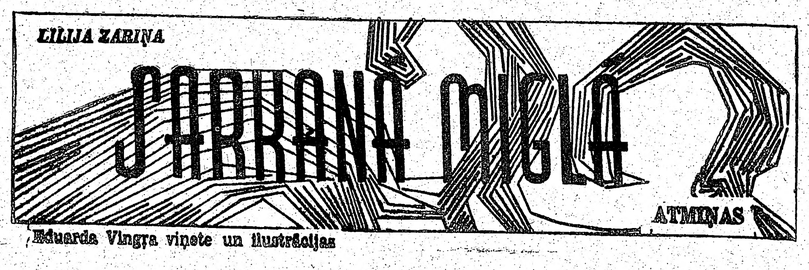

Eduarda Vingra vipete un ilustrācijas

(136. turpinājums)

Ja sieviete stāsta par vilšanos kādā virietī un pazemojumiem, parasti viņai jāatduras uz zināmu neticību vai visbiežāk apgalvojumu, ka attēlotais ir subjektīvs spriedums. Droši vien, tāpat klāsies arī man. Kaut arī tā notiktu, man tomēr jāraksta arī par to dzīves posmu; jāraksta tādēļ, ka no tā kļuva atkarīgas manas tālākās gaitas, pat ātrā rēķinu noslēgšana ar pagātni un līdzšinējo dzīvi Latvijā.

Ierodoties uz kursiem, man nelaimējās istabu atrast pašā Rīgā. Tā dzīvoju Asaros. Ar Rīgas jūrmalu satiksme ir ērta, jo vēl biežāk nekā citās vietās tramvaji turp iet elektriskie vilcieni.

Blakusmājā apmetusies mana ģimnazijas biedrene Gaida, kas vēl arvien dzīvo tā sauktajā civillaulībā ar Ojāru. Viņa joprojām turpina cerēt, ka atgriezīsies jaunības draugs, kādēļ neprecas. Loģikas šādā rīcībā es nesaskatu, jo nespēju iedomāties, kā viņa tādā gadījumā varētu tik vienkārši pamest uzticīgo puisi, kuŗa gādībā bijusi visus šos gadus. Taču sen jau esmu atradinājusies kritizēt visu to, ko nesaprotu vai pati nedarītu.

Vakaros kopā ar Gaidu bieži pastaigājos gar jūras krastu. Esam atradušas divus kopīgus tematus, par kuŗiem sarunāties: literatūra un politika. Gaidai saglabājušās vēl daudzas agrāko laiku grāmatas, kuŗas viņa man labprāt uztic lasīšanai. Vēlāk tās pārrunājam. Bet politiskie jautājumi mums svarīgāki par ikdienišķo maizi. Gaida arvien vēl tic, ka rīt, vēlākais parīt viss kļūs citādi... Es turpretim esmu ar katru gadu kļuvusi skeptiskāka, taču tāpat nespētu dzīvi panest bez pārliecības, ka reiz tomēr izklīdīs sarkanās miglas rēgi mūsu zemē un mēs atkal brīvi dzīvosim kā kādreiz. Tā ar Gaidu gan pastrīdos, bet beigās tomēr atkal vienojamies, jo taču gaidām un ceram uz to pašu.

Tuvojas Gaidas dzimšanas diena, kas iekrīt tieši 18. novembrī. Labāku izdevību svinēšanai nevar vēlēties, jo ir patiess iemesls aiz atsevišķa cilvēka personīgās svinamdienas paslēpt kādu citu, daudz nozīmīgāku — Latvijas valsts tapšanas dienu. Gaida tādēļ gatavojas ar sevišķu rūpību un skubu. Visi ielūgtie esot pārbaudīti cilvēki, — viņa stāsta, — un pārliecināti latvieši. Tā arī es jau iepriekš priecājos par gaidāmo sarīkojumu.

Viesu nav daudz, kādi desmit vai divpadsmit, bet visi jauni ļaudis, pilni spara un degsmes. Un patiešām — pirmā vietā mums Latvijas, tikai tad Gaidas dzimšanas diena. Arī pati jubilāre priecājas, ka nākusi pasaulē tik nozīmīgā dienā. Ja kāds centīgs milicis gribētu noskaidrot, kādēļ tieši šai dienā esam sapulcējušies, Gaidas dzimšanas diena ir neapstrīdams pamatojums svinību legālitātei.

Arī Olita ir viesu vidū. Viņa jau beigusi augstskolu un, droši vien, ir atkal komjauniete, varbūt pat partijas kandidāte. Šī apziņa mani sākumā dara mazrunīgu un piesardzīgu, taču tieši Olita ir tā, kas pirmā uzsāk aizliegto dziesmu virkni, kā „Daugav's abas malas", „Tev mūžam dzīvot, Latvija" un citas.

Dziesmas mijas ar asprātībām un brīvām pārrunām, īsti valsirdīgām. Kāds attāls Gaidas radinieks, vienīgais pavecākais mūsu vidū, piedalījies Latvijas brīvības cīņās un labprāt stāsta mums, jaunajiem, savas atmiņas. Klausāmies ar dziļu aizkustinājumu.

Novembrī satumst ātri. Taču liedagā netrūkst arī rudenīga skaistuma. Mēs sarunājam pastaigas gājienu gar jūras krastu. Nezinu, kā gadījies, bet mani zem rokas paņēmis tumšmatainais puisis, kas, galda otrā pusē sēdēdams, bija mani tik neatlaidīgi vērojis ar savām tumšajām acīm. Lai viņš saukts par Adolfu. Viņa skatienā ir kaut kas neatlaidīgs, kaut kas tāds, kas jautā un pavēl reizē. Dīvainas acis! Tādas neesmu redzējusi. Bez mazākās kustības tās var ilgi, ļoti ilgi vērties vienā punktā. Sēžot pie galda, man kādu brīdi kļuva bail šo acu skatiena. Ja tas nebūtu izskatījies dīvaini, es būtu savu vietu mainījusi, lai nenāktos arvien par jaunu sastapties ar neparasto acu pāri. Taču — es paliku sēžam.

Eju līdzās Adolfam. Jūrmalas priedes šalc rudenīgu dziesmu, viļņi sitas pret krastu ar neparastu spēku, bet mēs ejam pa cieti nomīdīto liedagu arvien tālāk. Vējš purina manus matus un apdilušo mēteli, taču visu to nejūtu. Manām ausīm nedzirdēti aizslīd arī pārējo saucieni, ka laiks atgriezties. Vienīgi tad, kad Adolfs, drebinādamies aukstumā, uzņem atceļu, arī es pamanu savas izmirkušās kurpes un rudenīgās lietus lāses, kas vēja brāzmā arvien asāk sitas sejā...

Tikai ieejot Gaidas dzīvoklī, atskāršu, ka neesmu visu pastaigas laiku ar Adolfu izmainījusi ne vārda. Taču viņa acu skatiena baidos un vairos vēl vairāk.

Tā aiziet kāds no tiem vakariem, kuŗus ilgi nav iespējams aizmirst. Manī krustojas daudzas un pat pretrunīgas izjūtas: aizvadīts ļoti skaists 18. novembŗa atceres vakars, pavadīts kopā ar vairākiem ilgi neredzētiem draugiem; un esmu satikusi cilvēku, kas mani dīvainā kārtā reizē pievelk un biedē.

☆

Klīnikas kollēgās manāms zināms satraukums un nepatika, šoreiz i latviešos, i krievos. Iemeslu uzzinu vēlāk, kad palieku divatā ar Dr. Mazkalniņu, kuŗa man dīvaino atmosfairu izskaidro:

„Mums piešķīra lielo laimi labprātīgi un ar sajūsmu pasūtināt Ļeņina un Staļina kopotos rakstus..."

Sākumā neievērodama ironiju viņas balsī, iejautājos:

„Kā — labprātīgi? Cik tad lieli šie sējumi?"

„Tikpat labprātīgi, kā ar visām citām lietām, — ar tā saukto aizdevumu valstij un visu, ko vienkārši atvelk no algas, ar ko lieta tad arī nokārtota. Ierodas kāds partijas činavnieks, pasniedz jau iepriekš sagatavotu papīru, uz kuŗa var lasīt, ka pats pazemīgi lūdz atļauju atbalstīt valsti, teiksim, ar divu mēnešu algu. Atliek tikai parakstīt. Tā bija ar valsts aizdevumu, kuŗu pēc tam atvilka gada laikā, sadalītu pa mēnešiem. Tagad tas pats ar tiem kopotajiem rakstiem... Ieradās tas čekists no kadru daļas un pasniedza katram no mums parakstīšanai gatavu papīru, ka sirsnīgi lūdzam dot mums iespēju iepazīties ar marksisma pamatlicēja Ļeņina un dārgā skolotāja Staļina mācībām, kādēļ vēlamies iegādāties abu kopotos rakstus. Katram no viņiem 15—20 sējumu, bet atsevišķas grāmatas cena 15 rubļu. Nu arī šo summu mums visiem atvilks no algas," izskaidrojumu pabeidz Dr. Mazkalniņa, ar kuŗu jau esmu pagūvusi sadraudzēties, kādēļ par visu runājam atklāti.

„Vai tad nevar atteikties?" es nedroši ievaicājos.

(Turpinājums sekos)

INDRA GUBIŅA

Viņas vār

STĀSTS

(2. turpinājums)

„Es to zinu! Es arī vairs neesmu Edgars teica skaļāk nekā pats gribēja, jau mēs vēl necsam veci."

„Nē, veci mēs necsam. Bet krietni gan."

Vairāk viņi par braukšanu nerun bija labi. Greizsirdībai jau patiešām te tas, bet — pārprast allaž vieglāk nekā s pats sevi arī var pārprast? Vai viņš maz satikt tagad Agru?

Bet dienas rītēja tik uz priekšu, vien. Un pienāca tā, kuŗā Edgars sāka tālajam braucienam. Trissimt jūdžu, l skatītos, kāda tagad ir Agra. Vai bija p

Edgars posās. Brīdi spogulī viņš v seju. Edgars Kārkliņš — jā, tas pats g reiz divdesmit piecus, tagad četrdesmit dus vecs. Vai liela starpība? Pašam ja nē, nemaz neliekas. Bet kad paskatās u tografijām, tad tā savādi, ka tas jauna viņš. Nav, tagad jau vairs nav, tagad i gars, tāds kā spogulī!

Agra arī vairs nebūs tāda kā t viņi skatījās uz ugunīm un runāja p Varbūt jau sirma.

Tikai tagad Edgars atskārta, ka n ceras, kāda Agra izskatījās, kāda viņ kā viņš pūlējās, nespēja viņas seju at dzīt. Viņš atcerējās pieri, matus, muti sevišķās daļas neveidoja vienību, nev Viņa bija glīta, nekādā ziņā ne skai kādas tās bija? Brūnas, zilas, zaļas? neatcerējās. Vai viņš maz vairs pazīt nu slaidā meitene pārvērtusies patuklā viņa noteikti būs tāda pati, gandrīz tād

ATVIJA
AMERIKĀ
STDIENA, 1966. G. 1. OKTOBRIS
REDAKCIJA TORONTO.
ra — Alfrēds Vinčels, 608 Palmerston
Ont.; tālr. 531—4533;
ece — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
3239;
— Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park
borough, Ont.; tālr. 759—8076;
Ints Porinieks, 26 Underhill Dr., Don
47—6933;
Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
463—4226.
AKCIJA EIROPĀ:
. 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
anuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
s neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
astmarka (Kanadā) vai starptautiskais
emēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
idījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

M PĀRDOMĀM

valda, kā valdījis. Cik skaisti te piepildas senais sakāmvārds: „Kaka lāsti debesīs nekāpj!"

Par maiju un novembri

Maijs arvien nāk, visu gaidīts, bet novembris atnāk arī bez gaidīšanas. Vai nav tā, ka šis negaidītais novembris mums, trimdas latviešiem, arvien bijis mīļāks par maiju, jo tas atgādina mūsu tēvzemes cīņas un uzvaras?

Par avota atrašanu

Izslāpuši esam kādreiz ikviens, bet ne katrs prot atrast īsteno avotu, pie kura veldzēt slāpes. Jā, arī avotus jāprot meklēt!

Par mātes valodu un tautiskiem brunčiem

Tiem, kas aizmirsuši vai nav iemācījušies savu mātes valodu un tomēr nekautrējas apvilkt tautiskus brunčus, kauns top dubultīgs. Diemžēl, tādu tagad nav mazums.

Par divējādiem tuksnešiem

Baigi ir svešuma tuksneši, bet vēl baigāks dažbrīd ir mūsu pašu dvēseles tuksnesis, kad esam sākuši aizmirst savu vienīgo dzīvības oazi — savu tēvzemi.

Par pasmaidīšanu un novēršanos

Ir labi pasmaidīt par citu muļķībām, bet vai vēl labāk nav novērsties no tām? Smaidu var izlikt arī kā ievērības un cieņas parādīšanu.

Par ceļa pazaudēšanu

Kas dzīvodams pazaudējis ceļu uz mājām — uz savu dzimto zemi, tas paliks trimdinieks arī nomirdams.

Edvarts Tūters

aizmirst. Manī krustojas daudzas
nīgas izjūtas; aizvadīts ļoti skaists
atceres vakars, pavadīts kopā ar
neredzētiem draugiem; un esmu sa-
kas manī dīvainā kārtā reizē pie-

★

ollēģas manāms zināms satraukums
reiz i latviešos, i krievos. Iemeslu
ad paliekų divatā ar Dr. Mazkalni-
dīvaino atmosfairu izskaidro:
ēķīra lielo laimi labprātīgi un ar
nāt Ļeņina un Staļina kopotos rak-

ievērodama ironiju viņas balsī, ie-

oprātīgi? Cik tad lieli šie sējumi?"
oprātīgi, kā ar visām citām lietām,
aizdevumu valstij un visu, ko vien-
algas, ar ko lieta tad arī nokārto-
s partijas činavnieks, pasniedz jau
otu papīru, uz kura var lasīt, ka
dz atļauju atbalstīt valsti, teiksim,
u algu. Atliek tikai parakstīt. Tā
aizdevumu, kuru pēc tam atvilka
alītu pa mēnešiem. Tagad tas pats
iem rakstiem . . . Ieradās tas če-
daļas un pasniedza katram no
šanai gatavu papīru, ka sirsnīgi
s iespēju iepazīties ar marksisma
ņiņa un dārgā skolotāja Staļina
vēlamies iegādāties abu kopotos
no viņiem 15—20 sējumu, bet at-
as cena 15 rubļu. Nu arī šo sum-
atvilks no algas," izskaidrojumu
zkalniņa, ar kuru jau esmu pagu-
es, kādēļ par visu runājam atklāti.
evar atteikties?" es nedroši ievai-

(Turpinājums sekos)

Austra Augenberga

Edinburgas 20. svētku spēles

(Nobeigums)

No kamermūzikas ansambļiem tiešām lieli mākslinieki. Elza Vergi Elektras lomā nespēlēja, bet dzīvoja un dega uz skatuves. Viņas emocionālais spraigums neatslāba nevienu mirkli un bija sevišķi izteiksmīgs tieši klusuma brīžos: kad viņa klusēja, tad ruja viņas skatiens, ikkatrs vaibsts, it sevišķi drebošās rokas. Bija brīži, kad daudzi skatītāji nevarēja valdīt asaras. Elektras tēlojums pārspēja visu, ko esmu līdz šim redzējusi teātra skatuvē un bija, varbūt, visaugstākais mākslas sniegums šāgada festivālā. Kā jau sengrieķu traģēdijās, liela loma bija korim gan runājot, gan dziedot, saistot skatītājus ar ritmiskām kustībām un izveidojot plastiskas grupas, kuras atgādināja frīzus sengrieķu templos.

Kā parasts, bija arī gleznu izstāde, veltīta pirms 8 gadiem mirušajam franču gleznotājam Ruō (Rouault). Notika arī filmu festivāls. Pirmuzvedumu pieredzēja baleta filma „Romeo un Jūlija" ar Margotu Fontēnu un Nurējevu galvenajās lomās. Bija sarīkotas arī sarunas — šai laikā Edinburgas apkārtnē ieradās Brigite Bardō, jo Skotijā tiks uzņemta viņas jaunā filma „Divas nedēļas septembrī". Viņa jūsmojusi par Skotijas dabas ainavu skaistumu.

Šāgada festivālā bija arī jaunumi: divas aristokratu pilis Edinburgas apkārtnē atvēra durvis publikai, sarīkojot koncertus. Viena no tām, senlaicīgā Trakvēras pils, ir īsts mūzejs, tajā uzturējusies karaliene Marija Stjuarte. Koncerts tur norisinājās sveču gaismā. Iespējams, ka šīs pils nākamā festivālā notiks tā sauktās „skaņu un gaismas" („Son et lumière") izrādes, kuras kļuvušas ļoti populāras Eiropā.

★

Paula Brīvkalne izskatās tik jauna, enerģiska un dzīves prieka pilna, ka esmu pārsteigta, dzirdot, ka viņa dzied Štutgartes operā jau 20 gadu (no 1946. gada, un tam vēl jāpieskaita mākslinieces gaitas Latvijā). Štutgartes operā viņa dziedājusi galvenās lomas visās pazīstamajās operās: Karmenā, Aīdā, Toskā, Vāgnera operās (Siglindi) u.c. Salomes lomu viņa dziedājusi 168 reizes. Ar Štutgartes operu P. Brīvkalne bieži piedalījusies viesizrādēs ārzemēs — Vīnē, Parīzē, Šveicē u.c. Novembrī viņa dziedās Štutgartes operas viesizrādēs Rietumberlīnē.

Sakarā ar intensīvo darbu operā nākamajā sezonā viņai nebūs iespējams uzstāties latviešu koncertos Austrālijā un Amerikā, jo koncerti citos kontinentos prasa ilgāku atvaļinājumu. Eiropā koncerti tomēr būs iespējami. Māksliniece uzstājusies arī Anglijā DV sarīkojumos, bet ilgāku laiku nav bijusi Zviedrijā un arī Kanadā.

P. Brīvkalne arī Vācijā uzstājas koncertos vācu publikai, ja aicina, bet nav pati rīkojusi pastāvīgus koncertus. Par savu darbību vācu operā viņa stāsta, ka vācieši jau no paša sākuma izturējušies pret viņu labi un kolēģiāli, nekad nav likuši sajust, ka viņa cittautiete. Protams, viņai būs arī tiesības uz pensiju, tāpat kā pašiem vāciešiem. Atsevišķās izrādēs Štutgartes operā uzstājoties vēl viena latviete — Renāte Gūtmane.

Mani saistīja mākslinieces nemākslotā, sirsnīgā izturēšanās un pareizā, tekošā latviešu valoda, bez akcenta un svešu vārdu iespraudumiem. Pie tam viņai visu laiku nācies runāt tikai vāciski, dzīvojot vācu vidē; latviski viņa varot runāt tikai latviešu koncertos (bet mums ir latvieši, kas apgalvo, ka svešumā jau aizmirsuši latviešu valodu!) P. Brīvkalne nav arī vāciskojusi savu uzvārdu, lai šveštautiešiem būtu vieglāk to izrunāt, kaut viņai būtu ļoti viegli pārvērst savu uzvārdu par „Freiberg". Kad par to ieminos, viņa atbild: „Tie, kas mani pazīst kā mākslinieci, iemācīsies arī izrunāt manu vārdu." Man šķiet, ka viņai taisnība. Mūsu vārdi ir mūsu pagātnes daļa, kuru nevar vienkārši aizsviest prom. Ar Latviju māksliniecei vairs nav sakaru: viņas tuvinieki izceļojuši uz Austrāliju. Edinburgā viņa uzturējās tikai nedaudzas dienas; šai īsajā laikā bija jāuzstājas trīs reizes operā, jāpiedalās pieņemšanās, kuras rīkoja Štutgartes operai Edinburgas pilsētas galva, festivāla komiteja u.c.

Ko saka cittautieši par P. Brīvkalni? Vēl pirms mākslinieces ierašanās Edinburgā viens no Štutgartes operas darbiniekiem sarunā izteicās: „Mēs ļoti augstu vērtējam Paulu Brīvkalni." To pašu man raksta vāciete no Eslingenas: „Paula Brīvkalne wird hier sehr geschaetzt."

Komponists Jānis Norvilis (pa labi) pēc Toronto notikušā koncerta Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa vadītājam Andrejam Jansonam paskaidro savu uztveri par dažu skaņdarbu interpretāciju. Foto: JAK

Imants Sakss

KOKLĒTĀJI TORONTO

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis 24. septembrī koncertēja Toronto vietējās DV nodaļas sarīkojumā, izpelnoties klausītāju intensīvu uzmanību un dzīvu atsaucību. Plašajā koncerta programmā klausījāmies 26 tautas dziesmu un deju apdares gan vienkāršākā, gan krāšņākā pušķojumā. Blakus pazīstamu autoru darbiem (E. Melngailis, Jēk. Graubiņš, Jēk. Poruks, H. Pavasars, B. Skulte, V. Dārziņš, J. Norvilis, V. Bērzkalns, T. Ķeniņš, L. Apkalns, A. Jansons) atskanēja arī nezināmu autoru un tautā pierakstītas dziesmas un dejas. Ar solodziesmām piedalījās soprāns Tabita Jaunzeme un baritons Torilds Barbins, dziedātāju ansambli Austra Baumane, Alma Eglīte, Vita Ramane, Biruta Sūrmane, Valentīna Tropa, Ilga Upmane, Edīte Zeile, bet kokļētāju pulciņā ansambļa vadītājs komp. Andrejs Jansons, Mirdza Balode, Biruta Sūrmane, Alda Tālberga un Ilga Upmane.

Vispirms lielākā pateicība piekrīt jaunās latviešu mūziķu paaudzes pārstāvim komponistam Andrejam Jansonam par latviešu kokles mūzikas restaurēšanu svešumā. Ar dibinātām bažām vērojām šo darbu, kurš it kā paveicies diezgan īsā laika sprīdī. Latviešu mājās sastopam daudz skaisti izstrādātu latvisku piemiņas priekšmetu. Te vēsturiskā secībā lellītes un prievītes no nometņu laikiem, šķīvji, kausi un svečturi jaunajās svešajās zemēs, pēdējos gados arī kokles blakus sen aizmirstiem dainu sējumiem. Patiesi, nebūs neviena trimdas jubilāra, kas ar šīm mantām nebūtu vairāk vai mazāk aplaimots. Ārēji viss šķiet vislabākā kārtībā, kaut gan neviens no šiem šķīvjiem un kausiem neēda un nedzēra. Māju saimnieki un saimnieces bija tikpat mēmi tautas dziesmas daudzināšanā kā tautiska lellīte, un aizmirstā prievīte gadiem karājās pie sienas, jo netika dzirdēts, ka kāds savā tautiskumā būtu tajā pakāries. Gan laimīgāku likteni piedzīvoja svečturi, tie parādījās svētku aktos un šad un tad dzejnieku pēcpusdienās. Vai arī kokle piedzīvotu līdzīgu likteni?

Šim jautājumam nopietni pieskāries Andrejs Jansons, kas apņēmies mūsu ne visai latviskajā dzīvē un vidē likt atskanēt senajam latviešu instrumentam, kuram citādi draudēja tautiskā mūzeja priekšmeta stāvoklis. Šai sakarā interesanti pieminēt latviešu jaunākās paaudzes mūzikas kritiķa K. Brambāta (Hamburgas universitātes salīdzināmās mūzikas doktorands) teoriju par kokli kā visvecāko šā tipa (t.s. citaras) instrumentu, kuŗa vecums, iespējams, datējams jau

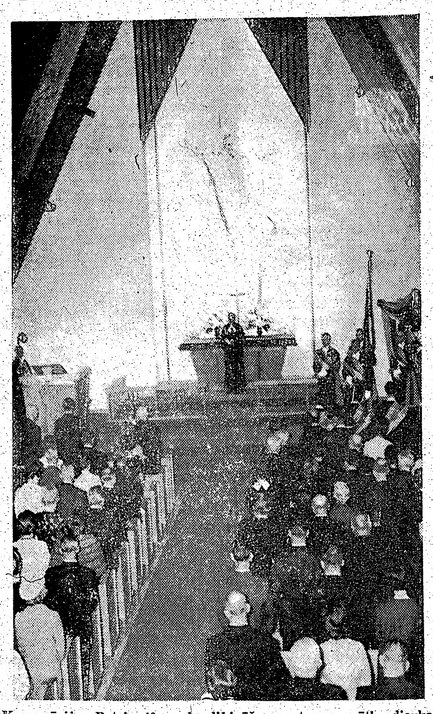

Korporācijas Patria 40 gadu dibināšanas atceres svētku dievkalpojums un vapeņa iesvēte Sv. Jāņa baznīcā Toronto.

LIELGAIDU SALIDOJUMS

Vērojumi rāda, ka latviešu jaunatne brīvajā pasaulē apzinās savu morālo pienākumu pret tautu, no kuras cēlusies, pulcējoties latviešu skolās, jaunatnes pulciņos, gaidu un skautu organizācijās. Gaidismā un skautismā iekļautā jaunatne savu likumu ietvaros aug ne vien rakstura krietnumā, bet sola uzticību Dievam un Latvijai.

Svinīgā solījumu diena latviešu lielgaidām Kanadā bija 24. septembrī, lielgaidu cilts vecākās T. Gailītes izkārtojumā. Vēsajā rudens pievakarē Sidrabenē pulcējās 15 vaditājas un pilntiesīgas lielgaidas no Toronto, Hamiltonas, Sv. Katrīnām un Londonas, lai būtu liecinieces savu 7 mazāko māsu lielajai stundai, kā arī pārdomās atcerētos savu solījumu. Lielgaidu solījumu pieņēma T. Gailīte, asistējot Dz. Majoriņai, M. Masītei un V. Slaviešai. Par pilntiesīgām lielgaidām kļuva D. Ieviņa, I. Intenberga, I. Majoriņa un B. Šmita no Ventas lielgaidu dzimtas, M. Baltā un I. Masīte no Saulkrastu dzimtas un I. Šmita no Gaujas dzimtas.

Solījumu nodeva pirmā lielgaidu solījuma atceres zīmē, kas Latvijā notika 1926. gada 23. septembrī Asaros. Pārdomu brīdī lielgaidas domās aizgāja pie savām pirmgaitniecēm Latvijā, nesot sirdīs viņām pateicību un savas gribas apliecinājumu: visiem spēkiem censties, svešumā esot, savu dzīvi vadīt pēc lielgaidu likumiem. Solījumā bez jau minētajām vaditājām piedalījās arī M. Vilka, I. Kalniņa, M. Budrēvica, I. Baumane, Dz. Reine un M. Korba. Jaunajām lielgaidu taku uzsācējām vēlējumus dzīvei deva jendas pr-ce A. Martinsone ar rakstisku apsveikumu, bet lielgaidu dzimtu vecākās un vienību priekšnieces apsveica personīgi. Visu vēlējumu galvenā doma bija viena: kaut dzīves ceļš virzītos tikai augšup pāri grūtībām uz gaismas pusi!

J. G.

Koklētāji Toronto

(Pārnesums no 3. lpp.)

kroni pina" piešķīris T. Ķeniņš, tautas dziesmas tekstam tā labi atbilstoša. Šis komponista pirmais solis kokļu mūzikas skaņās. Atsevišķi jāpiemin L. Apkalna „Apaļais mēness" un „Gaŗais dancis", kuŗos klausoties, varējām iespējamā pilnībā iejusties latviskās senatnes ritmiskajā nerimtībā. Un tas viss sasniegts ar ļoti vienkāršiem līdzekļiem, saprotams, pilnīgi aizmirstot un nosodot tautas dziesmas koraļveida harmonizāciju ar tās svešajiem piedēkļiem, kā moduläciju, kadencu u.t.t. No Apkalna še Kanadā esam pārāk maz dzirdējuši, un jācer, ka nākotnē situācija mainīsies, jo te mums darīšana ar jau izcilu latviešu komponistu, kas labi sapratis arī latviešu folkloras problēmas un būtību. Pretstatā jākvalificē Br. Skultes trīs tautas dziesmu un deju apstrādājumi „Kāzu deja", „Nāc, nākdama vasariņa" un „Lien, pelīte, pa zemīti". Kaut kā saprotot un attaisnojot pirmās divas, pēdējā, diemžēl, saklausījām vienīgi austrumniecisku stepju noskaņu. Programmā mierīgi varēja izlaist Jēk. Graubiņa neļeviški laimīgo sabalsojumu „Viens gans nomira", kuŗa ilustrātīvie efekti nepavisam nesaderējās ar kokles skaņām, tāpat nevietā Melngaiļa „Bārenītes slavināšana", kuŗa savu masīvo mūzikālo un ritmisko spēku iegūst vienīgi liela koŗa izpildījumā. Toties patiešām teicami daži tautā pierakstīti dziedājumi, piemēram, „Balti gulbji satupuši" ar nevainojamu Almas Eglītes solo, kas sagādāja vienreizīgi pārlaicīgu ieskaņu. „Puri, puri, meži, meži" (latgaļu dziesma) izpildījuma ziņā drusku pārprasta — par ātru un forsētu. Spoži tomēr izskanēja „Lejaskurzemes gaviļu balss."

Koncerta nobeigumā klausītāju aplausus atalgoja ar vairākām piedevām, no kuŗām tīri interesanta šķita „Viena diena, otra diena" (autors?). Koncerta norisē suminēja komponistus J. Norvili, T. Ķeniņu un A. Jansonu. Pa ziedinam saņēma arī ansambļa dalībnieki.

ANDREJSONS
APDROŠINĀ
463-7313

Toronto korporāciju kopa un Toronto studentu korporāciju kopa
RĪKO
LATVIJAS UNIVERSITĀTES
GADA SVĒTKU ATCERI
2. oktobrī, plkst. 5 p.p. Latviešu namā,
491 College St., Toronto.
● Svētku runa: VALPARAISO (Ind.) UNIVERSITĀTES prof. Jānis Stagers.
● Koncerta daļā: brīvmāksliniece Marta Tūtere, barit. Pēteris Geistauts, aktrise Inta Purva.
● Tējas galds.
Visi laipni aicināti.
Ieeja pret programmām — ziedojumu.

Beidzot pie mērķa

MŪSU LIDZSTRĀDNIEKS ALEKSANDRS KALNIŅŠ VADA LIELA UZŅĒMUMA FOTONODAĻU

Nemanot pagājuši 15 gadi, kopš Aleksandrs Kalniņš sadraudzējies ar fotokameru. Viņš pievērsies avīžniecības aktuālitāšu „medībām" un jau gadiem ilgi atrodas vairāk ceļā nekā mājās. Vajadzēja nobraukt trīs automašīnas, iekām viņš panāca sava amata atzīšanu no autoritātīvas puses. Tas ir gaŗš un likumots ceļš. Šo atzīšanu viņam nesen piešķīra The Oshawa Wholesale tirdzniecības lieluzņēmuma, Toronto dienas laikraksta „The Telegram" un „Daily Commercial News" ieteikumā, uzņemot viņu kā biedru apvienībā The Canadian Professional Photographers of Canada. Šai apvienībā līdz šim uzņemti ap 300 biedru, un A. Kalniņš ir pirmais latviešu preses fotografs, kas to izpelnījies.

Pašreiz A. Kalniņš vada Ošavas Wholesale tirdzniecības sabiedrības fotonodaļu, kuŗas uzdevumos ietelp arī modeļu un sanāksmju fotografēšana. Uzņēmumam Kanadā pieder vairāk nekā 200 pārtikas veikalu, un tas ir lielākais šāda veida uzņēmums Kanadā, kuŗas subsidē amerikāņu kapitāls.

Mūsu laikrakstam A. Kalniņš uzticīgi kalpojis pēdējos desmit gadus. Starplaikā viņš 2 gadus pavadījis ziemeļos Timinsā, darbojoties pie „preses lorda" — Roja Tomsona sindikāta pirmā laikraksta „The Timmins Daily Press" par fotografu-reportieri. Pieredzi komerciālajā fotolaukā A. Kalniņš ieguvis Davida Bira studijā Montrealā, kur vienā laikā pakalpojis Montrealas angļu un franču dienas laikrakstiem. Pirms fotonodaļas vadības uzņemšanās uzņēmīgais fotokolportieris ar saviem uzņēmumiem visvairāk apgādājis Toronto laikrakstu „The Telegram", par notikumiem 10 gadu laikā publicējot tuvu pie 1000 uzņēmumu. Šai laikā viņam dienas darbs īsti sākās naktīs, kad pēkšņi laikraksta uzdevumā bija jāskrien kā uz ugunsgrēku. Vienā otrā gadījumā viņam laimējies būt vienīgajam no Toronto preses fotografiem, kas varējis iepriecināt sava laikraksta redaktorus ar retiem uzņēmumiem, kuŗi parasti iespiesti pirmajās lappusēs, par to izpelnoties divkāršus honorārus. Vairākkārt viņš saņēmis aicinājumus arī no Toronto žurnāla „Daily Star Weekly", rīta laikraksta „The Toronto Globe and Mail" un apgāda „MacLean and Hunter" veikt īpašus fotografēšanas uzdevumus.

Aizvadītās, nemierīgās kolportiera gaitas nu būtu aiz muguras, jo A. Kalniņa darbs pie lielā tirdzniecības uzņēmuma ievirzījies mierīgos ūdeņos. Bet ja visu laiku „skriets", vai varēs mierīgi uz vietas nosēdēt? Pazīstamā Holivudas fotoaģentūra American Picture, kas savu darbību izvērsusi visā pasaulē, aicinājusi ziņot par svarīgiem notikumiem Kanadā. A. Kalniņš arī nolēmis sarīkot savu pirmo fotoizstādi IGA jaunajās celtnes telpās (Queensway, Toronto rietumos), kādēļ droši vien, atkal nevarēs mierīgi gulēt. Tā, laikam, ir: kas gadiem saradis ar fotoreportiera trauksmaino dzīvi, tam grūti no tās šķirties.

V. Ieviņš

Mūsu laikraksta līdzstrādnieks Aleksandrs Kalniņš vienlīdz labi rīkojas kā ar preses fotokameru, tā žurnālista spalvu.

LIETDERĪGS IEROSINĀJUMS

(Pārnesums no 1. lpp.)

spriešanās ar skolotājiem un bērnu vecākiem lūgti izteikties par 8. klases vēlamību un iespējām.

Domāju, ka vairumam skolu šāds pārkārtojums sevišķi lielas grūtības neradīs un ka skolotāji un bērnu vecāki pareizi novērtēs jaunās 8. klases nozīmi latviskās izglītības laukā. Viens gads vairāk latviešu skolā katram jaunajam latvietim nāks tikai par labu. Arī Austrālijā jau pastāvošās vidusskolas zaudējumus necietīs, bet varēs turpināt darbību ar vairāk nobriedušiem un labāk sagatavotiem jauniešiem. Tā kā abas vidusskolas jau domā par 3. klases atvēršanu, šāds pārejas laiks tām nāktu tikai par labu, jo vēl vienu gadu varētu darboties ar tikai 2 klasēm — nebūs pirmās klases.

Ja aptauja rādīs, ka ir vēlēšanās un iespējas iekārtot 8. klasi sestdienas skolās, tad 1967. mācību gadā Austrālijas skolās absolventu un izlaiduma aktu nebūs, bet 7. klases skolēni paliks skolā vēl vienu gadu.

Apkārtrakstā esmu norādījis arī uz Melburnas latviešu biedrības Daugavas skolas absolventu pulciņu, kuŗš skolotājas L. Friscones vadībā katra mēneša pirmajā sestdienā pulcējas sanāksmē, mācoties sanāksmes vadīt un rakstīt protokolus, kā arī lasa un klausās referātus un rīko dažāda veida sarīkojumus. Apsveicams arī viņu pasākums trīsreiz gadā izdot savu žurnālu „Jaunais absolvents". Ar katru numuru tas progresējis, un pēdējais (9.) numurs tiešām interesants ar jauno rakstītāju labiem un vērtīgiem apcerējumiem par Kārli Ulmani, prof. P. Lejiņu, Paulu Saksu, Jāzepu Vītolu, Annu Brigaderi un Indru Gubiņu. Labi un vērtīgi arī raksti par Mārtiņa Zīverta „Varu", Ventspili un 5. jaunatnes dienām Sidnejā.

Vai arī citās skolās nevarētu nodibināt šādus absolventu pulciņus? To nozīmi neviens nevar apšaubīt. Kā Adelaides skolotāja I. Reinfelde savā referātā pēdējā skolotāju konferencē norādīja, bijušie absolventi ļoti noderīgi skolas teātŗa izrāžu sagatavošanā, nemaz nerunājot par citiem uzdevumiem, kuŗus tie var veikt savas bijušās skolas un paši sevā labā.

Pārmaiņas ASV DV valdē

Sakarā ar dzīvesvietas maiņu ASV DV zemes valdē no sekretāra pienākumiem atbrīvots Alfons Bārs, kas turpmāk pārzinās organizācijas archīvu. Sekretāra pienākumus turpmāk veiks Bruno Īgals.

AS DV goda tiesa konstruējusies šādi: priekšsēdis Žanis Butkus (Milvoki), viņa vietnieks Kārlis Vanags (Čikaga) un sekretārs Arvīds Bolšteins (Milvoki).

Ar ASV DV goda rakstiem apbalvoti Detroitas DV apvienības biedri Krišs Frīdenbergs, Otto Iesaliņš un Antons Ludzenieks, bet Ziemeļkalifornijas apvienībā — Irina Blāķe, Marija Stabule, Liene Sīle, Laimonis Stabulis, Leonīds Bleķis un Gustavs Kņess-Kņezinskis.

Sveicam

OSVALDU BREŅĶI
60. šūpļasvētkos!

DV Toronto nodaļas saime

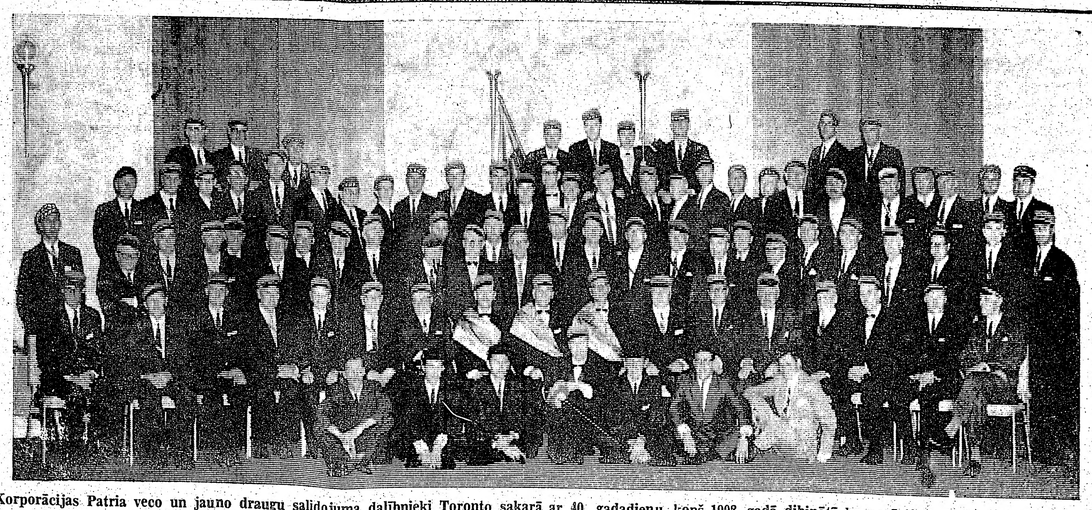

Korporācijas Patria veco un jauno draugu salidojuma dalībnieki Toronto sakarā ar 40. gadadienu, kopš 1908. gadā dibinātā korporācijas pirmorganizācija — Rīgas latviešu studentu savienība — pievienojusies korporāciju saimei. Vidū no kreisās šarpās — viceseniors A. V. Kānbergs, seniors E. Lejiņš un sekretārs A. Ķeksis, bet priekšā starp zēniem oldermanis Andris Kaļiņš. Pirmā rindā 12. no kreisās vistālākais viesis — Egons Lukstiņš no Austrālijas. Korporācijas mērķis ir audzināt jaunos studentus mīlestībā uz latviešu tautu un Latviju, izkopt viņos vienprātību un draudzību, veicināt viņu akadēmisko izglītību.

TORONTO ZIŅAS

● Mākslinieka V. Reinholda gleznu izstāde notiks Toronto pilsētas izglītības pārvaldes (Board of Education) telpās, 6. stāvā, 155 College St., laikā no 17. — 28. oktobrim. Izstāde būs atvērta darbdienās no plkst. 9 rītā līdz 9 vakarā.

● Nedēļas nogales izbraukumā Bomanvilles tuvumā pēkšņi ar sirdstrieku miris 70 gadu vecais Alfreds Tērauds. Par nopelniem Latvijas atbrīvošanas cīņās nelaikis apbalvots ar Trijzvaigžņu ordeņa III šķiru. Viņu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 29. septembrī izvadīja māc. A. Čops. Aizgājējs atstāj Toronto dzīvesbiedri Annu, dēlu Juri ar vedeklu Skaidrīti, meitu Melitu un znotu Ausekli Jansonu, kā arī mazmeitu.

● TLB bridža sekcijas kārtējā sanāksmē 23. septembrī piedalījās 8 dalībnieki. Nākošā sanāksme un nodarbības paredzētas oktobrī.

● „Nakts Heidelbergā" sauksies TLB dāmu komitejas rīkotais sarīkojums vakars ar deju, kas notiek 1. oktobrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Sārīkojums iecerēts vācu gaumē ar piemērotām dekorācijām un mūziku.

● Toronto latviešu skolu fonda valde U. Maksiņa vadībā 21. septembŗa sēdē iepazinās ar akciju sabiedrības „Latviešu nams" valdes priekšlikumu par līdzšinējās privātās akciju sabiedrības pārveidošanu publiskā. Šāds priekšlikums paredzēts arī nama akcionāru ārkārtas sapulcē, kas notiks 13. oktobrī. Skolu fonda valde pēc vispusīgām pārrunām vienojās, ka priekšlikums var ievērojami sekmēt Latviešu nama turpmāko darbību, tādēļ nolēma to atbalstīt. Kā zināms, skolu fonds ir lielākais akciju turētājs, kādēļ tā lēmums var būt ļoti nozīmīgs nama darbības paplašināšanai. Ikviens skolu fonda dalībnieks tuvāku informāciju par šo izšķiršanos var iegūt no valdes priekšsēža U. Maksiņa, (tālr. 681-7618) vai V. Brieža (tālr. 469-0803).

● Laikraksts „Latvija Amerikā" šai gadā atskatās uz 15 darbības gadiem, kopš izdošanu pārņēmuši Kanadas DV. Tā kā šī atcere sakrīt ar DV Toronto nodaļas 16 darbības gadu atceri, panākta vienošanās par kopēju sarīkojumu, kas paredzēts 13. novembrī. Atceres sarīkojuma organizēšanai izraudzīta īpaša rīcības komiteja, kuŗas vadību uzņēmies Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka. Rīcības komiteja sarīkojuma ietvaros pagaidām domājusi par t.s. sabiedrisko tiesu, kuŗā uz „apsūdzēto sola" atrastos jubilārs — laikraksts, bet apsūdzību uzturētu kāds no sabiedrības pārstāvjiem. Bez tam kopsarīkojumā paredzēts svinīgs akts, koncerts un kopīgas vakariņas. Koncerta daļā piedalīsies soprāns Astra Kalniņa no Detroitas, baritons Pēteris Geistauts un brīvmāksliniece Vera Leinvebere-Langenfelde.

● Kanadas skautu jendas priekšnieka A. Budrēvics darba apstākļu dēļ atlūdzies no pienākumiem. Līdz nākamā skautu jendas priekšnieka vēlēšanām vadību pārņēmis E. Dāvidsons, līdzšinējais Hamiltonas skautu priekšnieks. Sarakste ar E. Dāvidsonu kārtojama, rakstot uz 18 Kinnell Ave., Hamilton, Ontario.

● 19. Tērvetes skautu vienības mantu izloze un draudzības vakars notiks 30. oktobrī plkst. 4 pēcpusdienā Latviešu namā. Izrādīs arī kultūrfilmas.

● Pēc iepriekšējo gadu parauga, arī šogad TLB dāmu komiteja iecerējusi rīkot veco ļaužu pēcpusdienas. Sākumā uz šīm pēcpusdienām galvenokārt tika aicinātas no Latvijas iebraukušās vecās māmuļas, bet pakāpeniski tās izvērtās par abu dzimumu veco ļaužu sanāksmēm. Šogad pirmā sanāksme notiks 2. oktobrī plkst. 3 dienā Latviešu namā. Veco ļaužu iepriecināšanai jautrus mūzikālus priekšnesumus sniegs Toronto Lācīši V. Ādlera vadībā. Visi vecie ļaudis aicināti piedalīties.

● TLB dāmu komitejas rīkotajiem rokdarbu kursiem pieteikušās 30 dalībnieces. Kursus vadīs pazīstamā daiļamatniece A. Dzērvīte, un tajos paredzētas 12 lekcijas. Dalības maksa visam kursam noteikta 12 dol., bet atsevišķai lekcijai 1,25 dol. Pirmā lekcija notiks 3. oktobrī plkst. 6 vakarā Latviešu namā. Interesentes, kuŗas vēl nav pieteikušās, varēs to izdarīt arī pirms lekciju sākuma. Tuvāka informācija pie TLB dāmu komitejas priekšnieces E. Āpšes (tālr. 461-9979).

● Losandželosas latviešu teātris A. Tipāna vadībā viesojas Torontō 30. septembrī un 1. oktobrī ar A. Brigaderes lugu „Ilga". Abas viesizrādes notiks Sv. Andreja baznīcas telpās plkst. 8 vakarā. Nedaudzās iepriekšpārdošanā atlikušās ieejas kartes būs iegādājamas pie kases.

● Latvijas universitātes gadasvētku sarīkojums notiks 2. oktobrī plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā. Akadēmisko runu teiks prof. J. Stagars no Valparaiso universitātes ASV, bet koncerta daļā piedalīsies brīvmākslinieces M. Tūtere, baritons P. Geistauts un aktrise I. Purva. Sarīkojuma nobeigumā paredzēts tējas galds.

● Pļaujas svētku dievkalpojumi 2. oktobrī notiks Sv. Jāņa un Sv. Andreja baznīcās plkst. 11 no rīta. Abu draudžu dāmu komitejas pēc dievkalpojumiem rīko draudžu vakarus. Sv. Jāņa draudzes vakarā notiks arī gadskārtējās mantu loterijas izloze, bet Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops referēs par mūsu stāvokli kristīgajā pasaulē un laicīgajā dzīvē.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. jūlijā bija $1,605,640.

Vasaras vidusskolas stūrakmens iesvētīšana Gaŗez Vārsbergs.

Ceļ Gaŗezera

Augusta beigās sākta celt vasaras vidusskolas ēka Gaŗezera nometnē. Celtnē būs 80 pēdu gaŗa un 20 pēdu plata. Pašreiz talciniekiem pa nedēļas nogalēm mūrē pirmo stāvu no cementa blokiem, bet otrs būs cementa un koka konstrukcijas. Pirmajā stāvā paredzētas divas klāšu telpas, bet otrā 7 guļamistabas. Būs arī 2 mazgātavas ar siltām dušām. Plānots celtni vēl šoruden dabūt zem jumta.

18. septembrī notika celtnes stūrakmens iesvēte, kuŗu vadīja prāv. J. Turks, asistējot māc. V. Vārsbergam. Stūrakmeni tērauda apkalumā ar gadaskaitli iemūrēja Gaŗezera valdes priekšsēdis Jēkabs Gailītis, piepalīdzot mūrniekmeistaram agr. Jānim Pūtelim no Indianapoles. Nozīmīgajā notikumā, kad tiek iesvētīts stūrakmens, kuŗu ceļ paši tau tiem līdzekļiem t ja paprāvs pulks nedaudzi vidussk Skolas celtni tās celšanas darbu nās paaudzs arch diņš, bet talkas pārvaldes locekļi Talcinieku darbu pratēji agr. J. Pūt J. Balcers, A. Ru ka darbus apgā Lansingas būvuz bulipš un A. Spi

Lai sagādātu lī pabeigšanai (rīko terijā iegūtie līdz par materiāliem) sarīko skolu fond ziedojumu vākš stiem, dodot iesp

NELASĪ

Kāds Melburnas latvietis laimējis 200.000 dolaru. Tik daudz naudas! Vieglu soli laimīgais var ieiet latviešu grāmatnīcā un nopirkt visas latviešu grāmatas. Bet, varbūt, viņš grāmatas nelasa un savu brīvo laiku nosēž pie televizijas aparāta. Man nav televizijas, jo mīlu lasīt grāmatas. Laimētāju es tomēr apskaužu, jo viņam nekad vairs nebūs jādomā, kā samaksāt bargos pilsētas nodokļus, māizes, piena, avīzes rēķinu un elektrības tēriņu, kas ziemā lielāks nekā vasarā. Te raugies — kurpēm nomīti papēži, palagam izdilis caurums; pērc un maksā, pērc un maksā. Tā esot dzīve! Reizēm pati sev liekos kā cirka zirgs arēnā, kam jāskrien uz riņķi vien, uz riņķi vien, kaut gribētos izlauzties, bet bailes no pātagas. Sodien tomēr es izlauzos un nopirku grāmatas. Nevis vienu vai divas, arī ne trīs, bet sešas jaunas grāmatas reizē! Tūlīt tās vēl nelasīšu. Gribas šo brīniškigo sajūtu pastiept gaŗumā. Sak', manā grāmatu plauktā guļ sešas

VESTULE NO
RAKSTNIEKU L
L

nelasītas grāmatu istabu, meklēdam bus, kas pēkšņi mi. Jāmazgā t veļa, jāpielāpa z apglaudu grāmat Atpūtai nenociešo jusi cigareti, aplū kumu tuvāk.

Vienu grāmatu valks ar dzeltenu — Andreja Joh svārki mugurā". trimdiniecei, mu steidzas uz Rīgu, ceļa 2. līnija aizv stacijai. Tur atra pola nolīktavas, n ba vieta pēc sk Trīcošu roku es algu grāmatiņās nedēļas izpeļņu, ju ar skaitāmo bu. Biju galīgi antiko, bet lielīsk nu". Tagad, redz

Nujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa šāgada solodziesmas un duetus kokļu pavadījumā dziedā rilds Barbins un soprāns Tabita Jaunzeme.

TO ZIŅAS

glez- nieks. Sarakste ar E. Dāvidsonu
ilsē- kārtojama, rakstot uz 18 Kinnell
ard Ave., Hamilton, Ontario.

155 ● 19. Tērvetes skautu vienības
ok- mantu izloze un draudzības va-
arb- kars notiks 30. oktobrī plkst. 4
va- pēcpusdienā Latviešu namā. Iz-
rādīs arī kultūrfilmas.

mā ● Pēc iepriekšējo gadu parauga,
ar arī šogad TLB dāmu komiteja
nis iecerējusi rīkot veco laužu pēc-
em pusdienas. Sākumā uz šīm pēc-
lai- pusdienām galvenokārt tika aici-
ņu nātas no Latvijas iebraukušās ve-
ājā cās māmuļas, bet pakāpeniski tās
at- izvērtās par abu dzimumu veco
brī laužu sanāksmēm. Šogad pirmā
ējs sanāksme notiks 2. oktobrī plkst.
nu, 3 dienā Latviešu namā. Veco lau-
iti, žu iepriecināšanai jautrus mūzi-
kli kālus priekšnesumus sniegs Toronto Lāčīši V. Ādlera vadībā. Vi-
ēja si vecie laudis aicināti piedalī-
lī- ties.
ik- ● TLB dāmu komitejas rīkota-
as jiem rokdarbu kursiem pieteiku-
šās 30 dalībnieces. Kursus vadīs
ies pazīstamā daiļamatniece A. Dzēr-
sa- vīte, un tajos paredzētas 12 lek-
no- cijas. Dalības maksa visam kur-
rā sam noteikta 12 dol., bet atse-
ce- viškai lekcijai 1,25 dol. Pirmā
ām lekcija notiks 3. oktobrī plkst. 6
vakarā Latviešu namā. Interesen-
da tes, kuras vēl nav pieteikušās, va-
ēļ rēs to izdarīt arī pirms lekciju
ju sākuma. Tuvāka informācija pie
al- TLB dāmu komitejas priekšnie-
ās ces E. Āpšes (tālr. 461-9979).
ār- ● Losandželosas latviešu teātris
ks. A. Tipāna vadībā viesojas Toron-
ci- to 30. septembrī un 1. oktobrī ar
o A. Brigaderes lugu „Ilga". Abas
al- viesizrādes notiks Sv. Andreja
ie- baznīcas telpās plkst. 8 vakarā.
e- Nedaudzās iepriekšpārdošanā at-
na likušās ieejas kartes būs iegādā-
na jamas pie kases.
ju ● Latvijas universitātes gada-
s; svētku sarīkojums notiks 2. ok-
o- tobrī plkst. 5 pēcpusdienā Lat-
so viešu namā. Akadēmisko runu
es teiks prof. J. Stagars no Valpa-
81- raiso universitātes ASV, bet kon-
99. certa daļā piedalīsies brīvmāk-
sliniece M. Tūtere, baritons P.
Geistauts un aktrise I. Purva. Sa-
rīkojuma nobeigumā paredzēts
tējas galds.
as ● Pļaujas svētku dievkalpojumi
nu- 2. oktobrī notiks Sv. Jāņa un Sv.
re- Andreja baznīcās plkst. 11 no rīta. Abu draudžu dāmu komitejas
16 pēc dievkalpojumiem rīko drau-
tā džu vakarus. Sv. Jāņa draudzes
ri vakarā notiks arī gadskārtējās
ai mantu loterijas izloze, bet Sv.
ja, Andreja draudzē māc. A. Cops
as referēs par mūsu stāvokli kristī-
gajā pasaulē un laicīgajā dzīvē.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus prēt nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4.

Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. jūlijā bija $1,605,640.

orācijas pirmorganizācija — Rī-
iors E. Lejiņš un sekretārs A.
ustrālijas. Korporācijas mērķis ir
u akadēmisko izglītību.

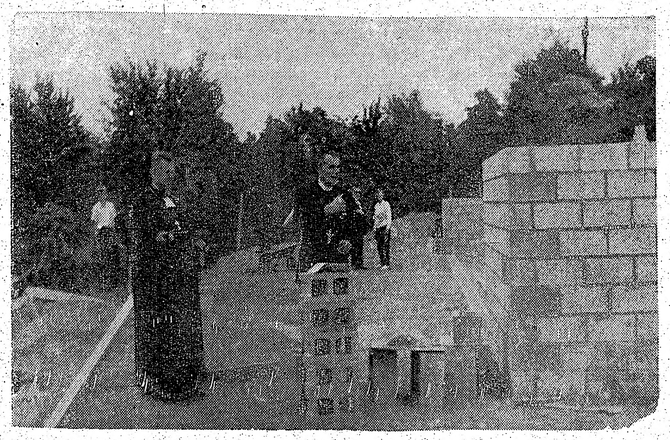

Vasaras vidusskolas stūrakmens iesvētīšana Gaŗezerā: no kreisās — prāv. J. Turks un māc. V. Vārsbergs. Foto: J. Rumberga

Ceļ Gaŗezera vidusskolu

Augusta beigās sākta celt vasaras vidusskolas ēka Gaŗezera nometnē. Celtne būs 80 pēdu gaŗa un 20 pēdu plata. Pašreiz talcinieki pa nedēļas nogalēm mūrē pirmo stāvu no cementa blokiem, bet otrs būs cementa un koka konstrukcijas. Pirmajā stāvā paredzētas divas klašu telpas, bet otrā 7 guļamistabas. Būs arī 2 mazgātavas ar siltām dušām. Plānots celtni vēl šoruden dabūt zem jumta.

18. septembrī notika celtnes stūrakmens iesvēte, kuŗu vadīja prāv. J. Turks, asistējot māc. V. Vārsbergam. Stūrakmeni tērauda apkalumā ar gadaskaitli iemūrēja Gaŗezera valdes priekšsēdis Jēkabs Gailītis, piepalīdzot mūrniekmeistaram agr. Jānim Pūtelim no Indianapoles. Nozīmīgajā notikumā, kad tiek iesvētīts stūrakmens skolas celtnei, kuŗu ceļ paši tautieši ar saziedotiem līdzekļiem talkas veidā, bija paprāvs pulks tautiešu un arī nedaudzi vidusskolas audzēkņi.

Skolas celtni projektējis un tās celšanas darbus pārrauga jaunās paaudzes architekts G. Gruzdiņš, bet talkas darbus kārto pārvaldes loceklis Alb. Rieksts. Talcinieku darbu vada amata pratēji agr. J. Pūtelis, J. Kalniņš, J. Balcers, A. Rumbergs u.c. Koka darbus apņēmušies paveikt Lansingas būvuzņēmēji P. Kubuliņš un A. Spilbergs.

Lai sagādātu līdzekļus celtnes pabeigšanai (rīkotajā mantu loterijā iegūtie līdzekļi jau izlietoti par materiāliem), nodibināts vasaras skolu fonds, kuŗš uzsācis ziedojumu vākšanu ar sarakstiem, dodot iespēju tautiešiem, kas vēlas palīdzēt skolas celšanā, atpirkties no talkām ar ziedojumiem. Šai fondā ieskaitīts arī Kultūras fonda 300 dolaru pabalsts.

Edg. Vaivars

PRIEDAINE

◐ Latviešu biedrība rudens sezonu atklāja 17. septembrī ar plašu sarīkojumu, kuŗā uzstājās tenors A. Vēciņš ar A. Bērzkalnu pie klavierēm. Lielu piekrišanu izpelnījās Ņujorkas viesi — aktieŗi, kas izrādīja V. Slavera komēdiju „Laimīga laulības dzīve", režiju vadot M. Piekalnītei, kas tēloja arī mazāku lomu. Galvenajās lomās bija H. Karola - Kitnere un R. Mucenieks. Labi apmeklētajā vakarā bija arī bazārs ar bagātīgu laimestu klāstu.

A. C.

Svešas malas, sveši skati

II

KARNEVĀLS KALNOS

Čerokijas indiāņu rezervātā „bālģīmji" izveidojuši divus lielākus centrus: austrumos Čerokiju pilsētu Ziemeļkarolainā, rietumos — Gatlinburgu Tenesijā. Starpība ir vairāk nekā 6000 pēdu augsta kalnu grēda, bet abas pilsētas gandrīz līdzīgas. Te pārdod indiāņu izstrādājumus, te ierīkotas tūristu atrakcijas, te ir moteļi un restorāni, krietnas cenas un vēl krietnāks skaits tūristu. Indiāņi gan ražo pārdodamās mantas, bet pārdevējs vienmēr ir baltais, kas liek domāt, ka indiānis neprot saskaitīt amerikāņu naudu. Izrādēs tēlotāji atkal ir indiāņi, bet biļetes pārdod baltie, un pat indiāņu paraugciemos pie ieejas stāv bālģīmis, prasot samaksu.

Jau 17. gadu izrāda indiāņu uzvedumu „Sajos kalnos", kuŗā tēlots pirmais bālģīmis Desoto, kas ierodas čerokiju zemē meklēt zeltu. Vēlāk sākas cīņas starp baltajiem un indiāņiem, kuŗās zaudētāji ir indiāņi, bet 1838. gadā baltie sarkanādainos izsūta no līdzšinējās dzimtenes nāves gājienā, kā indiāņi to nosaukuši. Tēlotāji ir vietējie indiāņi, rādot arī vairākas savas dejas. Šī brīvdabas izrāde katru vakaru pievelk ap 3000 skatītāju.

Spoku pilsētas vai līdzīgi nosaukumi ar lielām reklāmām cenšas pievilkt tūristus, rādot seno laiku nocietinājumus un miestiņus vai atdarinot mežonīgos rietumus. Visam pievienotas dažādas bērnu izpriecas, jo mazos nedrīkst aizmirst, bet galvenais — vecākiem par to jāmaksā. Krietna ieejas maksa sedz visus izdevumus, atskaitot iepirkšanos. Atstājot šīs vietas, tūrists parasti nodomā, ka par izdotajiem dolariem nav saņēmis pienācīgu pretvērtību, vai arī, ka dolars jau tiktāl krities, ka par to nekā daudz vairs nevar sagaidīt. Šajās pilsētiņās tūrists dolaru augstu nevērtē, kādēļ krietnas summas izslīd no viesu kabatām. Jāsaka tomēr, ka ne visi uzņēmumi spējuši pastāvēt lielajā konkurencē, daži darbību izbeiguši. Arī par fotouzņēmumiem kopā ar indiāņu virsaiti (vai vismaz kādu virsaiša tērpā) jādod atlīdzība, un vai kārtīgs tūrists dos mazāk par dolaru?...

Kaut pilsētiņas galvenā sastāvdaļa ir moteļi, nav viegli atrast brīvas vietas, nemaz nerunājot par cenu, kas krietni augstāka nekā 10 jūdžu tālāk. Pilsētās tik daudz mašīnu, ka satiksme tikai mazliet kustas. Ja tūrists redzējis vienu pilsētu, tam jādodas pāri kalnam, lai redzētu arī otru kaimiņu štātā. Braucot pāri kalniem, katra tūrista vēlēšanās ir redzēt vismaz vienu lāci, kas parasti arī izdodas, radot kalnos lāču satiksmes aizsprostu. Ar lāča redzēšanu tomēr nepietiek, tas arī jāpabaro, jāuzfilmē vai jāpaglauda.

Dažās vietās dzirdamas indiāņu bungu skaņas vai dziedāšana, — tur rāda sarkanādaino dejas, kas domātas tūristu pievilkšanai dažādu izstrādājumu pirkšanai. Ja satiksme kļūst pārāk bieza, indiāņu virsaitis pārtrauc deju un, lielās spalvas vicinot, rēgulē satikšmi, priekšroku dodot sava uzņēmuma apmeklētājiem.

Dažās vietās var vērot indiāņu sievietes aužam vai darinām rotaslietas. Vērojot darba sekmes, var teikt, ka indiāņi ir pieticīga tauta, jo, salīdzinot cenas ar darba ātrumu, stundas izpelņa iznāk krietni zem dolara.

Tūristi meklē izklaidēšanos un apmeklē ikvienu vietu, kas sola pārmaiņas. Dažādie automašīnu numuri liecina, ka daži braukuši tālus gabalus, lai skatītu indiāņus, lāčus un aizmirstu ikdienu.

— vi —

MINEAPOLE

◐ Kad Dr. A. Veinbergs un no Zviedrijas iebraukušais kollēģa A. Jēkabsons 12. septembŗa rītā vēlējās apciemot inž. mežkopi Rolandu Blūmentālu, viņiem neviens durvis neatvēra, kaut dzīvoklī darbojās televīzijas aparāts un dega elektrība. Abiem likās aizdomīgi, ka pie durvīm vēl stāv svētdienas laikraksts un pirmdienas rīta pasts. Tā kā durvis nebija aizslēgtas, ciemiņi iegāja dzīvoklī, kur krēslā televīzijas aparāta priekšā atrada mājastēvu mirušu. Pēc ārsta atzinuma R. Blūmentāls ar sirdstrieku miris jau 10. septembrī. Aizgājējs bija dzimis 1901. gada 15. novembrī Smiltenē, kā skolēns piedalījās Latvijas atbrīvošanas cīņās, mežkopības studiju laikā strādājis par mērnieku un vēlāk bijis mežzinis un virsmežzinis Blīdenē, Viļānos un Cēsīs. Pēc otra pasaules kaŗa viņš no Vācijas 1951. gadā ieceļoja ASV, apmetoties Mineapolē un strādājot Minesotas universitātē. Māc. P. Langins nelaiķi 15. septembrī izvadīja pēdējā gaitā uz Kristallēkas kapiem, kur aizgājēja korporācijas Selonijas vārdā atvadījās H. Kiperts, no Minesotas korporāciju kopas un Letonijas — A. Mucenieks, Selonijas Minesotas kopas — J. Strēlnieks, Tālavijas — I. Sārma, Beveronijas — R. Miķelsons, Imērijas — Dr. O. Olava - Veinberga, Latviešu mežu darbinieku b-bas — K. Vīgants un no draudzes R. Vītols.

H. K.

GRAND RAPIDI

◐ Ādolfa Šildes priekšlasījums par tematu „Pretestības kustība Latvijā" Latviešu biedrības namā 22. septembrī bija pulcinājis pilnu zāli klausītāju. Stāstījums liecināja, ka referenta ričībā ir plaši materiāli, kas savākti rūpīgā darbā, iztaujājot vācu gūstekņus un atbraucējus no dzimtenes, kā arī iegūti no citādiem avotiem. Vakaru atklāja un nobeigumā referentam pateicās vietējās DV apvienības pr-ks A. Barkāns. V.Z.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

◐ Ņujorkas DV apvienība 24. septembrī bija rīkojusi rakstnieka Anšlava Eglīša 60 mūža gadu atceres vakaru. N. Valtere referēja par rakstnieku un viņa darbiem, apzīmējot Anšlavu Egliti par Kaudzīšu radinieku literārā ziņā, bet no mūslaiku rakstniekiem par viņam tuvāko minot Teodoru Zeltiņu. Aktieris J. Šāberts nolasīja divas A. Eglīša noveles, kas sarakstītas pirms apmēram 15 gadiem. Vakara dalībnieki nosūtīja jubilāram kopīgi parakstītu apsveikumu ar mākslinieka I. Rumpētera zīmējumu. Sarīkojums bija pulcinājis ap 100 klausītāju, kuŗi pēc priekšnesumiem pie vanadžu klātiem kafijas galdiem vēroja 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijas nobeigumu: uz kvīšu pasaknēm gleznu laimēja J. Pētersons Bikonā, A. Skultes — P. Blumbergs Somersetā, A. Balodes — Širleja Bronksā, J. Gaiļa — K. Kitners Bruklinā un D. Igales — L. Turka Kvīnsā.

◐ Ņujorkas draudzes Bronksas dāmu komitejas rīkotajā Miķeļa tirgū 25. septembrī varēja nogaršot dažādus latviešu ēdienus, piedzert miestiņu, pakavēties pie loterijas galda vai veikšības stendiem un noskatīties priekšnesumos. Viestura Kundziņa vadītajā programmā skolu jaunatne izrādīja 5 ainas no Kaudzīšu „Mērnieku laikiem", bet tautas deju kopa Trejdeksnis rādīja savu prasmi Z. Gaujenieces vadībā ar R. Pētersoni pie klavierēm. Tautisko ēdienu stendā varēja dabūt cūkas šņukuru ar zirņiem, medu vai sklandu rausi, putraimu desas, kaņepju maizes, pupas vai skābputru un citās garšīgas lietas. Kas vēlējās saldākas maizes, varēja apciemot cepumu stendu. Laimes izmēģinātāji varēja no loterijas rata izvilkt tukšu vai pilnu lozi, iegūstot tautisku izstrādājumu vai veikalā pirktu laimestu. Veikšības stendā mazie izmēģinājās bumbiņu sviešanā vai aklajā kalējā. Daiļamatniecības stendā varēja iegādāties latviskus izstrādājumus, bet grāmatu nodaļā dažādus izdevumus. Ap 500 lielu un mazu apmeklētāju vairākas stundas pavadīja tirgus drūzmā.

ČIKAGA

● Čikagas tautiešus 25. septembrī skumdināja vēsts, ka noticis smagākais satiksmes negadījums, kādu pilsētas latvieši jebkad piedzīvojuši. Pazīstamais korporāciju darbinieks Nikolajs Baltmanis (Selonija) zaudējis kontroli pār automašīnu un ietriecies ceļa stabā. Viņa dzīvesbiedre, kas negadījumā izmesta pa mašīnas logu, no ievainojumiem mirusi, bet N. Baltmanis ar ievainojumiem galvā un lauztām kājām ievietots slimnīcā.

◐ Ilinojas, Aijovas, Misūri, Arkanzas un Luiziānas tautieši, kas vēlas grupveidīgi (bez nogaides laika) apdrošināties Amerikas latviešu palīdzības fondā, lūgti līdz 17. oktobrim, uzdodot vārdu, dzimšanas datus un adresi, pieteikties pie fonda pilnvarnieka P. Ozoliņa (2625 N. Rutherford Ave., Chicago, Ill. 60635, tālrunis ME7—5618). J. Tuma (2910 W. Dickens Ave., Chicago, Ill. 60647, tālr. DI2—6178) un K. Legzdiņa (907 W. Ainslie Ave., Chicago, Ill. 60640, tālr. 728—0630). Ja pieteiksies vismaz 25 interesenti, visiem piesūtīs iestāšanās veidlapas un tuvākus norādījumus. Tautiešus, kuŗi jau ir vai ar 1967. gada 1. janvāri kļūs tiesīgi uz Medicare apdrošināšanu, šai grupā ietilpināt nevar. Tiem apdrošināšanās ALPF Medicare papildinājumu plānā jākārto individuāli ar fonda valdi Filadelfijā.

ROČESTRA

◐ Vietējās vidusskolas beigušie latviešu jaunieši šoruden turpinās izglītību augstākās mācību iestādēs: Māris Jansons studēs inženierzinības Morisvilles technoloģijas institūtā, Ģirts Graudiņš Zadiņš ģeoloģiju Ročestras Community College, Raitis Liepiņš un Zane Oļukalna — „Liberal Arts" Ročestras universitātē, bet Laima Ozola bioloģiju Ročestras universitātē. Viņai piešķirta Ņujorkas valsts stipendija.

◐ Draudzes svētdienas skolā, atsākot mācības, skolēni iedalīti 5 grupās, mācot latviešu valodu, ticības mācību, vēsturi un ģeografiju. Par skolotājiem darbojas A. Īzaka, N. Krēsliņa, V. Lidere, A. Niedols, I. Timrots, A. Vilka (skolas pārzine), J. un M. Zariņa un māc. T. Zīraks. Skolotāju un bērnu vecāku apsprieždē pārrunāja turpmāko mācību gaitu, papildmācību līdzekļu iegādi, kā arī skolēnu pašdarbības sekmēšanu. Apsveicami, ka skolēnos radusies interese par bērnu vasaras nometņu kursiem, kuŗos papildināt latviskās zināšanas. Skolas padomē ievēlēja visus līdzšinējos — Āriju Aizstrautu, Ireni Rozenbergu, Igoru Liderī un Imantu Timrotu.

KALAMAZŪ

◐ Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis 18. septembrī Kalamazū kolledžas telpās bija sapulcinājis ap 300 klausītāju, kas uzskatāms par reti piedzīvotu apmeklētāju skaitu. Liela bija arī atsaucība mūzicētājiem un solistiem T. Jaunzemei un T. Barbinam. Vairākas dziesmas nācās atkārtot un dot piedevas. Koncertu rīkoja Latviešu biedrība koncertu cikla ietvaros.

◐ Latviešu skolas bērnu vecāku padomē šim mācību gadam ievēlēja P. Lizenbergu, A. Kajaku, M. Bērziņu, I. Roziņu, E. Bērsti, P. Lielzuiku un A. Puriņu, bet revīzijas komisijā — G. Krautmani, M. Vizuli un O. Puriņu. Skolas pr-ce Ginta Sika ziņoja, ka mācību gads iesākts ar 51 skolēnu no 30 ģimenēm. Skolā darbojas 9 skolotāji. No vecāku padomes ziņojumiem izrietēja, ka budžets izpildījies ar 1117,10 dol. atlikumu. Liels skolas atspaids bijusi Draudzīgā aicinājuma atceres izloze. Skolas nauda paliks līdzšinējā — 33 dol. no ģimenes.

NELASĪTĀS GRĀMATAS

VESTULE NO AUSTRĀLIJAS SAKARĀ AR 7. LATVIEŠU RAKSTNIEKU DIENĀM, KURAS NOTIEK NO 30. SEPTEMBRA LIDZ 2. OKTOBRIM MELBURNĀ

Kāds Melburnas latvietis laimējis 200.000 dolaru. Tik daudz naudas! Vieglu soli laimīgais var ieiet latviešu grāmatnīcā un nopirkt visas latviešu grāmatas. Bet, varbūt, viņš grāmatas nelasa un savu brīvo laiku nosēž pie televīzijas aparāta. Man nav televīzijas, jo mīlu lasīt grāmatas. Laimētāju es tomēr apskaužu, jo viņam nekad vairs nebūs jādomā, kā samaksāt bargos pilsētas nodokļus, maizes, piena, avīzes rēķinu un elektrības tēriņu, kas ziemā lielāks nekā vasarā. Te raugies — kurpēm nomīti papēži, palagam izdilis caurums; pērc un maksā, pērc un maksā. Tā esot dzīve! Reizēm pati sev liekos kā cirka zirgs arēnā, kam jāskrien uz riņķi vien, uz riņķi vien, kaut gribētos izlauzties, bet bailes no pātagas.

Šodien tomēr es izlauzos un nopirku grāmatas. Nevis vienu vai divas, arī ne trīs, bet sešas jaunas grāmatas reizē! Tūlīt tās vēl nelasīšu. Gribas šo brīnišķīgo sajūtu pastiept gaŗumā. Sak', manā grāmatu plauktā guļ sešas nelasītas grāmatas! Es grozos pa istabu, meklēdama visādus darbus, kas pēkšņi šķiet neatliekami. Jāmazgā trauki, jāgludina veļa, jāpielāpa zeķes, bet acīm apglaudu grāmatas tur plauktā. Atpūtai nenociešos un, aizsmēķējusi cigareti, aplūkoju savu pirkumu tuvāk.

Vienu grāmatu rotā melns apvalks ar dzeltenu Rīgas ģerboni — Andreja Johansona „Rīgas svārki mugurā". Kā ilggadējai trimdiniecei, manas domas aizsteidzas uz Rīgu, kur ielas dzelzceļa 2. līnija aizved līdz Braslas stacijai. Tur atradās Linu monopola noliktavas, mana pirmā darba vieta pēc skolas beigšanas. Trīcošu roku es toreiz rakstīju algu grāmatiņās 300 strādnieču nedēļas izpeļņu, kuŗu pārbaudīju ar skaitāmo kauliņu palīdzību. Biju galīgi aizmirsusi šo antīko, bet lielisko biroja „mašīnu". Tagad, redzot vārdu Johansons, es to atkal atceros. Kādēļ Johansons? Nu tādēļ, ka Linu monopola pārzinis saucās Johansons, un viņam bija dēls — izskatīgs ģimnazists, kas jau toreiz bija pārtulkojis Bairona „Manfredu". Esot labs angļu valodas pratējs. Jā, pasta sūtījumā viņam šad tad pienāca pa grāmatai no Anglijas. Bet — kas man, ģimnazijas beigušai, par daļu gar ģimnazistu ar augsto melno apkaklīti un formas cepurīti?

Toties daudz gadu vēlāk, lasīdama „Pakavu dunoņu", „Dūmainos spīdekļus", „Pārlaicīgos ceļiniekus", „Leoparda ādu" un „Vēju mezglus", esmu pavadījusi skaistas stundas toreiz tik neievērotā ģimnazista sabiedrībā. Tādās esejās vajadzētu būt sarakstītām vēstures mācības grāmatām, — cik tad tas būtu bijis interesants priekšmets, nevis garlaicīgā Zālīša vēsture ar sausiem faktiem un bezgalīgiem gadu skaitļiem, ar kuŗiem mūs tik nežēlīgi mocīja vēstures skolotāji. Ai, kā es ienīdu vēsturi! Bet Johansona esejas mani priecina. Domāju, kā tādu pašu prieku par vēsturi var iegūt šodien mūsu bērni, lasīdami Eduarda Dunsdorfa „Saktu stāstus". Interesants vēstures pasniegšanas veids bērniem, arī tiem, kas pāri pusmūžam.

Esmu nopirkusi arī Andreja Eglīša dzejoļus „Lāsts". Grāmata gan jau lasīta, bet manā plauktā tās trūka. Andrejs Eglītis bija mūsu lielā mīlestība pēdējos gados Latvijā, un viņa „Nīcība" ir viena no nedaudzajām grāmatām, kuŗu visus bēgļu gadus neizlaidu no rokām. Trimdai ieilgstot, man tomēr viņa „miroņkaula" vicināšana sāka apnikt. Sāp jau, sāp, — mums visiem sāp, bet ar to nekas nav līdzēts, ir jādzīvo, un dzīvot šobrīd vairāk palīdz Veronikas Strēlertes „Zēlastības gadi".

Un nu es pievēršos trešajai grāmatai, ļoti modernā, intriģējošā Ervīna Grīna darinātā apvalkā. Nevaru nociesties, nelasīšu jau, tikai mazliet iemetīšu acis. Ko tas Ojārs Krātiņš uz apvalka muguras raksta? Rakstnieks ir reportieris. Vai tā ir? Nē, es gan tā nedomāju, bet lai, kas man dalas. Grāmatas trešajā lapā atrodu trīs burtus visā baltajā lapā — m a i . Ko tas varētu nozīmēt? Esmu par dumju, nezinu. Andrejam Irbem ir tieksme tities noslēpumu plīvurā, sak', lai lasītājs min, bet man netīk minēt. Marisandra kaza? Neparasts grāmatas nosaukums. Daži noveles virsraksti liekas pazīstami: Galapagu, Viesulis, Mežs zemenes, Lombejs, Vientīga vieta. Tās noteikti lasītas, un tās jau man patīk mazāk. Pirmā novele iespiesta atšķirīgiem burtiem. Nu, „eipatnis" gan. Acīm ieķeros rakstnieka Andreja Irbes vielā: smilgu ceros, ķērpjos, kārklos, vecās ābelēs, pukēs, upes kraujās u.t.t. Nelabojamais romantiķis!

Gunāra Janovska „Pie Tornas" vāks man nepatīk. Netīk ne aukstā zilā krāsa, ne ķeburainie burti. To apvalku es noteikti aizsviedīšu, jo pats grāmatas sējums ir tīkamā krāsā ar atturīgu stūra zīmējumu. Kāda gan būs šī grāmata — kā „Sola" vai kā „Bez ceļa"?

Tad vēl man ir Nikolaja Kaliņa „Laipu licēji". Tur, droši vien, varēs tā īsti nolasīties, kā mana vecā māte mēdza sacīt. Varēs atpūsties ar cigareti zobos un kafijas tasi rokā. Tādas grāmatas lasot, ir arī ļoti patīkami grauzt šokolādi, ja nebaidās zaudēt slaido liniju. Man, diemžēl, sen vairs nav, ko zaudēt.

Pēdējā ir mūsmāju „gaŗgabalnieka" Jāņa Sarmas 448 lappušu biezais „Sālemas ķēniņš". Vitauta Kalniņa vāka siltais olīvzaļais tonis nomierina, tāpat kā Sarmas mierīgais stāstījums. Vienīgi Tilta apgāda pārzeltītās muguras man nelet pie sirds, bet visam jau nav jāpatīk. Toties Sarma man patīk ar skaisto valodas plūdumu. Te man pašai savatechnika, kā sajust rakstnieka valodas skaistumu. Ja pirmo reizi skaļi un ātri grāmatu lasot, mēle burtos neaizķeŗas, tad autoram ir laba valoda. Gribēti vai negribēti, viņam izdevies izsvērt līdzskaņu un patskaņu maiņu, kas tik svarīgi valodas labskanībai. Tāds valodas meistars ir Jānis Sarma, ko sevišķi jūtu, lasot „Trejdeviņus mežus".

„Sālemas ķēniņu" esmu nolēmusi noslēpt grāmatu plaukta vistālākajā nostūrī: kad pati braukšu uz Austrālijas latviešu 7. rakstnieku dienām Melburnā, tad atstāšu savu dzīves draugu Sālemas ķēniņa sabiedrībā un atpirkšos ar pudeli „skoča", lai arī viņiem tiek savs prieciņš, man nav žēl, jo rakstnieku dienās ceru iegūt vēl divas jaunas grāmatas — Olģerta Rozīša „Pavedieni" un Kārļa Ābeles „Saule viena". Visu šo lielo gara bagātību mēs varam iegūt vēl pēc 22 trimdā aizvadītiem gadiem!

Nina Luce

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa šāgada turnejas laikā solodziesmas un duetus kokļu pavadījumā dziedāja baritons Torilds Barbins un soprāns Tabita Jaunzeme. Foto: JAK

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa vadītājs Andrejs Jansons un ansambļa dziedātāja Valentīna Tropa ar trideksni rokās. Foto: JAK

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Donforth — Broadview: Atsevišķa 11 istabu dubultķieģeļu ienākumu māja, ūdens - eļļas apkure, 2 vannas istabas, 2 virtuves, garāža. Iemaksa $6.000. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

Kingston Rd. — Warden: Atsevišķa dubultķieģeļu 5 istabu māja, ar izbūvētu pagraba dzīvokli, moderna eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $18.500, iemaksa $4.000.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $19.000, iemaksa $4.000.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTO SO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

IEGĀDĀJIETIES

MELVATON — A. VINTERA 45 RMP SKAŅUPLATES

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont

Cena $3.00 plūs 15c PST. Izsūtām pa pastu.

Alfrēda VINTERA

iedziedājums ar REO orķestri

DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,

Pasūtinājuma Nr. 6201.

Austras Valdēnas un Mikeļa Fišera iedziedājumā ar orķestri LIGO DZIESMU VIRKNE — Latv. tautas deja ar kokļu orķestri JAUTRAIS STŪRIS — Imanta Krēsliņa iedziedājumā KUMELIŅI — KUMELIŅI latv. t. dz.

Nr. 6202

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZĪVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots.

Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DZESA SVĪTA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais dzesa orķestris, diriģents E. Švarcs.

Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar ork. SNIEGA PĀRSLAS — fokfokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — strots, DZIESMA TEVI SAUC— lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNĪBAS UGUNSKURS — fokstr.

Nr. 6205

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLĪTI ZEMZARĪTI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TĒVU ZEMĒ. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.

Nr. 6208

DZIMTĀS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MĀRJU — lēns valsis. MĒNESNĪCA — valsis. RAMONA — lēns valsis.

Nr. 6210

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvida Sundina orķestri VĒLREIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.

Pasūtinājuma Nr. 2501

Edgāra Dim a iedziedājumā(refr. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENĪT — valsis, PAR VĒLTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.

Nr. 2503

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina ork. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RĪGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEICA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., STEDI - REDI — kupleja fokstr.

Nr. 2504

O DONNA KLĀRA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?

Nr. 0—632

3 VINTERU iedziedājumā. Alfrēda Vintera mūzika un vārdi. TRĪS VĪTUSAS ROZES — tango RUDZPUĶU ZIEDS — valsis, VIENS BALTS — OTRS SĀRTS, GAUJMALAS LAKSTĪGALA — tango.

Nr. D — 1001

12 populārākās melodijas no Johana Štrausa operetes CIGĀNU BARONS. Solisti — J. Villģerte, M. Fišers u.d.c. Koris un orķestris diriģ. T. Vējš. Melodijas iekskaņotas uz divām EP skaņu platēm.

Nr. 6206 un 6207

Alfrēda Vintera vārdi un iedz. NĀC SPĒLĒ ČIGĀN — tango. SVEICIENS DRAUGAM — valsis. ARDIEVU BERNĪBA — tango. PIE TEVIS ARVIEN — rumba.

Nr. 6209

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri VECĀ KOKLE — lēns fokstrots, GAUJAS LAIVINIEKS — valsis, TAVAS MAIGĀS ROKAS, HAVAJAS MELODIJA.

Nr. D. — 1010

TEIC MEITENE TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.

Nr. D—1015

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar Arvida Sundina orķestri ATMIŅU PĒRLES — tango, KĀ VAR AIZMIRST — valsis Lilianas Krastiņas iedziedājumā: KAUT TU ANĀKTU — lēns valsis, DŽONNI — samba-fokstrots

Nr. D — 1016

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTĀ ROZE — dziesma, TAUTIEŠU MANI PAVADIJA — VILTĪGĀS ACIS — tango. DZĪVES RATIŅŠ GRIEŽAS — valsis.

Nr. D—1024

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestris: SAPNIS — tango, KUR ESI TU — slov-fox., MANA GITARE — fokstrots, LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis, Citara duets — bez dziedājuma.

D — 1026

DZINTRA — valsis, ZILAIS LAKATIŅŠ — valsis, VIENREIZ LAIMĒJAS — fokstrots, VAI BŪTU DAUDZ — fokstrots

Nr. D — 1028

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNĀKT — lēns valsis, KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.

Nr. 2502

Iespēlējuši A. Vintera Jautrā kapella, SIRMGALVJA STĀSTS— A. Vintera mel. potp., OLGAS POLKA — polka, KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.-fokstr., LAI TĀ BŪDA RŪC — polka.

Nr. 2505

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Jānis Rolavs

Saulainā brīvdienu sala Majorka

Kaut Radītājs cilvēku iecēlis par dzīvās un nedzīvās radības valdnieku, un tā kalpo viņa vēlmēm, iegribām un dod izejvielas gara un technikas brīnumiem, Radītājs cilvēkam tomēr licis dienišķo maizi pelnīt sūrā fiziskā, komerciālā vai garīgā darbā. Lai cilvēks varētu eksistēt, tam jāstrādā, bet darbs prasa arī atpūtu. Atpūtai Radītājs noteicis septīto dienu, kas ir arī svinama Viņam par godu, bet, laikiem modernizējoties, to ne vienmēr ievēro, tomēr mūsdienu modernā industrija strādniekiem piešķir ne tikai brīvu svētdienu, bet arī sestdienu. Atpūtai kalpo arī svētku un valsts svinamās dienas, bet jo sevišķi gadskārtējais atvaļinājums, kuŗu vairums parasti cenšas izmantot vasarā, kad saules siltums vilina atlaisties jūrmalas smiltīs un atvēsināties dzestrajos jūras viļņos. Šādu atvaļinājumu iecienījuši briti, kuŗu zemi apskalo jūra; turpretim latvieši mīl vairāk ceļot, iepazīt citas zemes dzīves apstākļus, kultūras vērtības un jūsmot par vēstures piemineklīem un skaistiem dabas skatiem. Savs labums tiek kā vieniem, tā otriem. Pirmie gūst vairāk atpūtas un jaunus spēkus turpmākam darbam, otri papildina savus gara apcirkņus ar ceļojumu pieredzi un vērojumiem, bet dažkārt arī atgriežas savā mājvietā noguruši no gaŗā ceļojuma.

Dabas apstākļi tā iekārtojušies, ka britu salā, jo sevišķi pēdējos gados, vasaras kļuvušas lietainas, drēgnas, saltas, un retas ir tās dienas, kad spožie saulstari izlaužas caur mākoņu gubām un brīvdienu pavaditāji jūrmalā var novilkt kreklu, lai kaut cik nobrūninātos saulē.

Dzīvojot šajā modernajā laikmetā, kad piepildījušies Jāņa parādīšanās grāmatas pareģojumi, kad cilvēki runā ar dzelzs mēlēm (tedefoni), redz pāri zemēm un jūrām (televizija) un skrien pa gaisu bez spārniem (lidmašīnas), ir patīkami iesēsties lidmašīnā, kad auksts vējš, ielauzies Birmingemas Elmdonas lidlauka klajumā, steigā dzen nosalušos pasažieŗus ērtā „Britiš Eagle" lidmašīnā, lai tad, paceļoties virs mākoņiem 18.000 pēdu augstumā, pēc nepilnām četrām stundām nolaistos Palmas lidlaukā Majorkas salā, kur saules svelme nepārtraukti no dienas dienā dedzina tumši brūni iedegušos brīvdienu pavaditājus.

Plaši pazīstamā un izslavētā atvaļinājumu sala Majorka ir lielākā Balearikas salu grupā Vidusjūrā, tās pieder Spānijai. Majorka aptver 1350 kvadrātjūdžu ar 350.000 iedzīvotājiem, tā ir 62 jūdzes gaŗa un 47 jūdzes plata. Galvaspilsēta Palma, kuŗu tuvāk apzīmē Palma de Mallorca, ir reizē arī galvaspilsēta visai Balearikas salu grupai. Palmā ir 155.000 iedzīvotāju.

Vēsturnieki šeit var atrast seno tautu pēdas no kaldejiešu, ēģiptiešu, fēnikiešu, kartagiešu, romiešu, vandaļu, bizantiešu un arābu laikiem. Palmas moderno viesnīcu nami jaucas ar vēsturiskām celtnēm vecajā pilsētas kvartālā ar šaurajām ielām, gotu katedrāli, Almedīna pili, kur dzīvojuši senie mauru karaļi, Lonju — gotu stilā celto banku naudas apmaiņai un Consulado del Mar. Bez tam vēl salā atrodamas daudzas baznīcas, pilis un vēsturiskas aristokratu mītnes, kuŗas var interesēt ceļotājus.

Blakus sendienu vēstures pēdām pulsē mūsdienu modernās dzīves jautrība ar neskaitāmiem nakts lokāliem, klubiem, kur dejo temperamentīgās spāņu un čigānu tautas dejas vai andalūziešu flamenko, bet daudzajās deju zālēs var izdejoties pēc spāniešu, rietumeiropiešu jeb bīteļu modes. Atspirdzināties var daudzajos restorānos, kafejnīcās vai vienkāršās dzertuvēs, kuŗās šampanieša pudeli var pirkt, sākot ar 25 pezetām (3 šiliņi). Martini vermuta pudeli par 55 pezetām (6 šiliņi un 7 pensi) un poļu vodkas pudeli, kas Anglijā maksā 48 šiliņi, var pirkt par 83 pezetām jeb 9 šiliņiem un 11 pensiem. Ļoti lētas ir arī cigaretes, bet viss pārējais ir apmēram tādā pašā cenā kā Anglijā, ja ne dārgāks. Nakts dzīve ne tikai Palmā, bet visgaŗām jūrmalai pulsē līdz plkst. 3 rītā, atvērti arī veikali, visvairāk piemiņlietu, tās nav lētas un bez angļu mārciņas gandrīz nekā nevar iegūt. Par spīti tam, ka stiprie „padzērieni" joti lēti, piedzērušos daudz neredz, jo veldzējošākais tomēr ir apelsīnu sula, kuŗu dzeŗ no rīta līdz vēlai naktij gan peldvietās jūrmalā, gan naktslokālos; kopā ar ledu un svaiga apelsīna šķēli tā garšo lieliski.

Pie izpriecas pieder arī vēršu cīņas, kuŗas notiek svētdienu pēcpusdienās Palmas arēnā, kas uzcelta 1929. g. un ir viena no lielākajām Spānijā ar 18.000 sēdvietām. Par vēršu cīņām, kas ir tikai lopu nerrošana un mocīšana, laikrakstos rakstīts jau agrāk, un rietumeiropietis, kas tās reiz redzējis, otreiz vairs nevēlas skatīt, tomēr. Spānijas apmeklētājiem pirmo reizi tā ir atrakcija, bez kuŗas vērošanas nevar teikt, ka esi redzējis Spāniju.

Bet galvenā pievilcība apmeklētājiem ir sniegbaltās jūrmalas smiltis pie dzidri zilās Vidusjūras, kur sporta biksēs vai bikīni peldkostīmos atkailināti balti, sārti un tumšbrūni peldviesi gozējas vai pastaigājas saules svelmē. Baltie ir tie laimīgākie, jo tikko ieradušies, un brīvdienu priekiem vēl ir divas nedēļas, sārtie jau peldvietā pavadījuši dažas dienas, bet tumšbrūnie ir nelaimīgākie, jo viņu dienas saulainajā salā jau skaitītas. Kad gozējoties jūrmalas smiltīs vai lasot grāmatu guļamkrēslā, saules tveice kļūs neciešami karsta, tad pelde siltajā jūras ūdenī spirdzina. Var arī vizināties ar laivinām un plostiem, bet pēcpusdienā jūrmalas smiltis vairs diez kā nevilina, labāk patīk atpūta gultā vai arī vērot plūdmali no viesnīcas istabas balkona, lai tad siltajā vakarā dotos pastaigā gar plūdmales izpriecu vietām vai pavadītu viesnīcas klubā vai deju zālē.

Ne visur salas jūrmala ir smilšaina un izmantojama tūristiem. Vismaz pusi salas, ja ne vairāk, apņem klintis jeb smilšakmens. No plūdmalēm vispopulārākā liekas Kampastilas jūrmala, kas stiepjas līdz pat Arenālam četru jūdžu gaŗumā un atrodas Palmas jūraslīča pašā vidusdaļā.

Lieliskais klimats — ziemas tikpat kā nav un temperātūra nekad nenokrīt zem nulles — ar 300 saulainām dienām gadā šo seno jūras pirātu cietoksni izvērtis tūristu paradīzē. Pašreiz Balearikas salas spēj uzņemt 40.000 tūristu savās 1000 viesnīcās, bet pieprasījumi ir tik lieli, ka steigā ceļ aizvien jaunas viesnīcas, veikalus un restorānus. Plūdmales ielas arvien dzijūdžu plata, ar 40.000 iedzīvotājiem. Galvaspilsēta Ibiza ir viena no vecākām pilsētām pasaulē, to gadu vecas un dažām pat nav vēl uzceltu jumts, bet iekšā jau dzīvo tūristi.

Plašā tūristu saime ir starptautiska. Visvairāk dzird angļu valodu, tad vācu, tālāk spāņu, franču, zviedru, holandiešu, amerikāņu un, bez šaubām, kā visur citur mūsdienu pasaulē, arī latviešu. Mana atvaļinājuma laikā Kampastilas plūdmalē uzturējās vēl 3 latvieši no Birmingemas un tikpat daudzi no Volverhemtonas. Viesmīļi un veikalnieki pa lielākai daļai runā angliski un vāciski. Ir arī daudz vācu restorānu un kafejnīcu. Uzturs viesnīcās labs un pietiekams, vairāk pēc Rietumeiropas garšas. Angļiem trūkst spēcīgās brokastis ar putru, speķi un olām, jāapmierinās ar vienu maiziti ar sviestu un marmelādi un kūku, piedzerot klāt kafiju vai tēju. Pusdienās un vakariņās ir četri ēdieni.

Ja apnikusi gozēšanās plūdmales smiltīs un spāniešu temperamentīgās dejas naktsklubos, var piedalīties organizētās ekskursijās autobusos vai kuģīšos uz citām salām. Ļoti interesants ir brauciens šķērsām pāri salai uz pretējo krastu pie Porto Kristo, kur Draču pazemes alas stiepjas divu jūdžu gaŗumā 1008 pēdas zem zemes. Alas ieži, kas lēnām lāsodami pazemē pieaug lielāki, veido dažādas lāstekas un figūras. Ala beidzas pie pazemes ezeriņa, kas ir lielākais Eiropā. Kad ekskursantus nosēdina izveidotā hallē un ugunis nodzēš, ezeriņā parādās apgaismotas laivas, un mūziķi atskaņo klasisku mūziku. Pēc tam dažādo tautību tūristus laivās pārceļ pār ezeriņu, lai pēc tam atgrieztos virszemē. Bez Draču alām turpat netālu ir Hams alas, kuŗas atklātas tikai pirmā pasaules kaŗa laikā, tās līdzīgas iepriekšējām, bet nav tik gaŗas.

Atceļā autobuss iegriežas Manakorā, tur atrodas lielākā mākslīgo pērļu fabrika Eiropā. Pēc fabrikas apskates daiļā dzimuma kaklus bieži vien grezno krelļu virknes, bet viņu pavadoņu kabatas kļuvušas par dažu simtu pezetām vieglākas. Apskata vēl kādu koka apstrādāšanas darbnīcu, kur darina dažādas piemiņlietas. Turpat veikaliņā tās var iegādāties.

Savdabīgs ir izbrauciens uz Kabreras salu ar motorjachtu. Šī sala ir tikpat kā neapdzīvota un atrodas vairāk uz dienvidiem. Kalnu apņemtā līcī izveidota neliela ostiņa, tālāk plūdmale, bet kalnā 14. gadsimta pilsdrupas liecina par šīs ostas kādreizējo sarkdzi, turpat arī mauzolejs, kuŗā apglabāti franču gūstekņi. Senas tradicijas dēļ fotoaparāti jāatstāj uz kuģīša, jo salu uzskata par militāru objektu. Ar laivu ekskursantus aizved uz kādu pazemes alu, pēc tam var sauļoties plūdmalē. Sauļoties var arī gaŗajā izbraucienā uz kuģīša klāja un vērot delfīnu riņķošanu ap kuģīti.

Ar kuģīti var apskatīt arī lielākās salas Balearikas salu grupā. Bez Majorkas, tūristu iecienīta ir arī Ibizas sala, 230 kvadrātjūdžu plata, ar 40.000 iedzīvotājiem. Galvaspilsēta Ibiza ir viena no vecākām pilsētām pasaulē, to gadu vecas un dažām pat nav cēluši kartagieši pirms 2600 gadiem. Katedrāle būvēta 13. gadsimtā un pārbūvēta 18. Archaioloģiskajā mūzejā glabā fēnikiešu, kartagiešu un romiešu senlietas.

Minorkas sala ir 293 kvadrātjūdžu liela ar 44.000 iedzīvotājiem. Galvaspilsēta Mahona labi izplānota un tira, ar dabīgu ostu.

Bez šīm vēl ir Formenteras sala divu stundu brauciena attālumā no Ibizas ostas. Šai saliņā ir tikai viena viesnīca.

Ja kabatā vēl nav iemeties „caurvējš", par 2350 pezetām (£ 14.2.0) no Palmas var aizlidot uz citu kontinentu — Afriku. Plkst. 9.15 no rīta lidmašīnai nolaižoties Alžīrā, iespējams autobusā apskatīt pilsētu, botānisko dārzu, paēst pusdienas restorānā, pēcpusdienā paklejot pa pilsētas veikalu rajonu un vērot neparasto ļaužu drūzmu, bet vakarā lidmašīna atkal atgriežas Palmas lidlaukā, un autobuss pa-spēj nogādāt braucēju viesnīcā pirms vēl beidzies vakariņu laiks.

Majorkas vidiene tiek izmantota lauksaimniecībai, bet zemnieku dzīve šeit grūta lielā sausuma dēļ. Ūdens turbīnes gan pumpē ūdeni pa mazām vagām uz nelielajiem lauciņiem, kuŗos koši zaļo kukuruza un dārzāji, bet tikko kāda sēta tiek pamesta (tādu ir daudz), tur nekāda zaļuma, izņemot dažus augļu kokus, neredz. Pārējie salas zemnieki ūdeni iegūst no akām. Salā nekur nav redzama zaļa zāle. Liekas, agrā pavasarī tā bijusi, bet sen jau izkaltusi saules tveicē. Lopu uzturēšanai zemnieki audzē kādu zālāju līdzīgu āboliņam, tikai ar ziliem ziedīem. Parasti zemniekiem ir 1—2 govis, zirgs un cūka. Reti kur redz vairāk mājlopu vienā saimniecībā. Plaši lauki redzami apsēti auzām, audzē arī augļu kokus: vīģes, firziķus, plūmes, apelsīnus un citus siltzemju augļus. Turpat kādā nomaļākā stūrī izkaltušā smilts ir pateicīga augsna milzu kaktusiem

(Nobeigums 8. lpp.)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

No 24. septembŗa — 1. oktobrim O. Grebžes gadskārtējā gleznu rudens izstāde, 47 Pemberton Cres. N., Richmond Hill, Ont.

1. oktobrī — plkst. 8 vak. „Nakts Heidelbergā" Latviešu namā.
8. oktobrī — pl. 7.30 vak. Bijušo karavīru draudzības balle Latviešu namā.
14. oktobrī — pl. 8. vak. Latviešu namā TLB telpās inž. A. Arāja referāts.
15. — 23. okt. Arnolda Nuliša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās, 200 Balmoral Ave.
15. oktobrī — pl. 7.30 Raudupiešu izrāde Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
15. oktobrī — pl. 7 vak. LMM Toronto kluba balle, Latviešu namā.
16. oktobrī pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 15. gadasvētki Walmer Road dievnamā. Koncertā piedalīsies koŗi no Čikagas un Klīvlendas.
20. oktobrī — pl. 8.15 koncerts. MacVicar — soprāns, Juris Cirulis — baritons, Edite Timermane — klavieres. Latviešu namā, 491 College St.
22. oktobrī Latviešu sporta apv. Kanadā 15 gadu jubilejas sarīkojums Igauņu namā, 951 Broadview Ave.
22. oktobrī — pl. 8 vak. Valdemāra Ozoliņa un Emmas Reinvaldes koncerts Latviešu namā.
23. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums par tematu „Iesākumā Dievs". Runās T. Putrus. Aizlūgšana par slimiem.
23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.
No 24. novembŗa — 26. novembrim Teātŗa dienas Toronto.
27. oktobrī — 6. novembrim Jāņa Zuntaka gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave.
27. oktobrī — pl. 8. vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: Kristus un kultūra.
28. oktobrī — pl. 8 vak. Gadskārtējā inženieŗu balle Inn of the Park telpās.
29. oktobrī — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate auditorijā Ņujorkas apvienotais koris, kokletāji un solisti, diriģents Bruno Skulte. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
6. novembrī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Anreja baznīcas sarīkojumu zālē.
13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.
24. novembrī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē: Arturs Ozoliņš (klavieres), Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

---

9. februārī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē Irma Kurme (soprāns), pie klavierēm Vera Leinvebere. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
30. martā — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē Maija Lielause (flauta), Jack McDougal (vijole) un Maria Solimini (klavieres). Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.

HAMILTONĀ

1. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā, 16 Queen St. N. HLB dāmu komiteja rīko gadskārtējo Miķeļa tirgu.
2. oktobrī — plkst. 6 YMCAs zālē, 79 James St. S. jaunatnes pulciņš Rota rīko Losandželosas ceļojošā latv. teātŗa izrādi ar A. Brigaderes lugu „Ilga."

No 8.—10. oktobrim LNJAK 12. kongress 17. Gertrude St., Hamiltonā.

22. oktobrī — Rotas koŗa Konektiketā koncerts Lietuviešu jaunatnes centra zālē, 48 Dundurn St. N. Pēc koncerta saviesīgs vakars. HLB koŗa sarīkojums.

1967. GADA MODEĻI
CHEVPOLET OLDSMOBILE
CAMARO
CHEVY II CHEVELLE
ROBERTSON MOTORS 1515 Danforth Ave. Toronto
HO6-1131
Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis Hans PLAUDE
HO 6-1131
Nekavējieties piezvanīt

CAMARO ir pavisam jauna modeļa sporta vāģis. Pirmo gadu tirgū. Vismaz 140 jūdžu ātrums stundā.

Latviešu kaŗa v
Alfred
dzimis 1896. g. 2
LATVIEŠU KAŖA V
Sniga sniegi, putināja,
Stalti jāja kaŗavīri.

ATKLĀSA
Christel
5322 Yonge St
(Pāri Northtown iepirkšanās centram
Jūs atradīsit plašā izv
Kopš daudziem gadiem latviešiem pazīsta

AUSTRA ŠM
DĀMU FRIZIERSALO
737 Bloor St., W., pie Grace, Toro

SVARĪGS PAZIŅOJU
JAUNUMS — OFICIĀLI —
Skaidrā naudā uz USS
dolaru kreditzīme vai
Pilnīga informāc
Kad jūs iemaksāsit naudu mums, tūl
domju savienībā paziņos summu, ko esat
ros. Viņš var izvēlēties šo naudu saņem
kreditzīmi, vai to saņemt rubļos. Ja sa
dol. kreditzīmi, tad viņš var izvēlēties ur
speciālos dolaru veikalos. Šajos veikalo
vietējie un ārzemju ražojumi, pārtika,
mājsaimniecības piederumi un citas m
Visas preces šajā veikalā pērkamas
lariem, un cenas ir ievērojami zemākas
atrodas lielākajās Padomju savienības pi
ja nebūtu šāda veikala tuvumā, ir iespēj
trētu cenrādi, pēc kuŗa izvēlēties vajad
izlietoto naudas daļu pret šo kreditzīmi
ļos, kā arī, ja vēlas, var saņemt visu sū
Jūs varat nosūtīt ikkatru summu,
jumu.
Labākā ziņa ir, ka jums NAV JĀM
izdevumi.
Jā, tā ir taisnība. Jūs nekā nemaksāja
Jūsu piederīgie saņem pilnu izmaksu, ko
sājuši. Padomju savienībai viss tiek sam
vanas garantētas un apdrošinātas, un ju
dāvanas izsniegtas.
Iepriecīniet savus radus un nosūtiet
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR
INTERTRADE
Mums ir pieredze un tūkstošiem apm
Mēs esam pārliecināti, ka būsit apmierin
un labo pakalpojumu.
INTERTRADE EXPRESS C
125 East 23rd. Street, New York, N. Y

ELZA PĒRK
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu velo
Ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Sa
1 A Browning Ave., HO 3-5198, T

Toronto Window MFC
165 CENTRE ST. E., RICHMONI
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija
Izdara dažādus logu pārbūvju
LABS DARBS. M
Nesaistošai informācijai zvan
darbā 889-1471, mājās BA 7
Edvardam vai Aldonai S P

VISJAUNĀKIE IZDEV
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas ....
A. Apse — Saules pukes, dzejoļi un lir. poe
J. Sarma — Milestības māksla, noveles ....
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dz
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi ....
Dz. Kirsteins — Kad lielgabali klusē, romā
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, ese
DV Grāmatnīcā—491 College St., T

ĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultbungalovs, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopā $19.000, iemaksa $4.000.

Z GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ JAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

ajorka

ņ pasaulē, to pirms vēl beidzies vakariņu laiks.
rms 2600 ga- Majorkas vidiene tiek izman-
vēta 13. gad- tota lauksaimniecībai, bet zem-
18. Archaio- nieku dzīve šeit grūta lielā sau-
ābā fēnikiešu, suma dēļ. Ūdens turbīnes gan
ešu senlietas. pumpē ūdeni pa mazām vagām
293 kvadrāt- uz nelielajiem lauciņiem, kuros
00 iedzīvotā- koši zaļo kukuruza un dārzāji,
Mahona la- bet tikko kāda sēta tiek pamesta
a, ar dabīgu (tādu ir daudz), tur nekāda zaļu-
ma, izņemot dažus augļu kokus,
Formenteras neredz. Pārējie salas zemnieki
auciena attā- ūdeni iegūst no akām. Salā nekur
s. Šai saliņā nav redzama zaļa zāle. Liekas,
ca. agrā pavasarī tā bijusi, bet sen
av iemeties jau izkaltusi saules tveicē. Lopu
50 pezetām uzturēšanai zemnieki audzē kādu
var aizlidot zālāju līdzīgu āboliņam, tikai ar
— Afriku. ziliem ziediem. Parasti zemnie-
dmašīnai no- kiem ir 1—2 govis, zirgs un cūka.
ējams auto- Reti kur redz vairāk mājlopu
u; botānisko vienā saimniecībā. Plaši lauki re-
nas restorā- dzami apsēti auzām, audzē arī
lejot pa pil- augļu kokus: vīģes, firzikus, plū-
un vērot ne- mes, apelsīnus un citus siltzem-
u, bet vaka- ju augļus. Turpat kādā nomaļā-
tgriežas Pal- kā stūrī izkaltušā smilts ir pa-
utobuss pa- teicīga augsna milzu kaktusiem
ju viesnīcā (Nobeigums 8. lpp.)

arīkojumu kalendārs

1. oktobrim runās par tematu: Kristus un kultūra.
rtējā gleznu 28. oktobrī — pl. 8 vak. Gadskārtējā inženieru balle Inn of the
Pemberton Park telpās.
Hill, Ont.
vak. „Nakts 29. oktobrī — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate auditorijā Ņujorkas apvienotais koris, kok-
ešu namā. lētāji un solisti, diriģents Bruno Škulte. Toronto latviešu
vak. Bijušo koncertapvienības sarīkojums.
s balle Lat- 6. novembrī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars
ak. Latviešu Sv. Anreja baznīcas sarīkoju-
nž. A. Arāja mu zālē.
olda Nuliša 13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes kon-
Jāņa bazni- certs Latviešu namā.
00 Balmoral 24. novembrī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē: Arturs Ozoliņš
(klavieres). Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
30 Raudupie-
dreja bazni- 9. februārī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē Irma Kurme (sop-
zālē. rāns), pie klavierēm Vera Leinvebere. Toronto latviešu
7 vak. LMM koncertapvienības sarīkojums.
ālē, Latviešu 30. martā — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē Maija Lielause
Toronto bap- (flauta), Jack McDougal (vijole) un Maria Solimini (klavie-
. gadasvētki res). Toronto latviešu koncert-
namā. Kon- apvienības sarīkojums.
ori no Čika- 12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā.
15 koncerts. TLB un DV sarīkojums.
ns, Juris Ci- **HAMILTONĀ**
Edite Timer- 1. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā, 16 Queen St. N. HLB dā-
Latviešu na- mu komiteja rīko gadskārtējo Miķeļa talku.
sporta apv. 2. oktobrī — plkst. 6 YMCAs zālē, 79 James St. S. jaunatnes
jubilejas sa- pulciņš Rota rīko Losandželosas ceļojošā latv. teātŗa izrādi ar
namā, 951 A. Brigaderes lugu „Līga."
No 8.—10. oktobrim LNJAK 12. kongress 17. Gertrude St., Ha-
k. Valdemā- miltonā.
mmas Rein- 22. oktobrī — Rotas koŗa Konektiketā koncerts Lietuviešu jau-
tviešu namā. natnes centra zālē, 48 Dundurn St. N. Pēc koncerta saviesīgs
k. Latviešu vakars. HLB koŗa sarikojums.
draudzes
tematu „Ie-
mās T. Put-
ar slimiem.
pēcpusdienā
omp. Valde-
gs koncerts
einvaldi. Au-
26. novem
Toronto.
mbrim Jāņa
āde Sv. Jā-
umu telpās,
ak. Latviešu
iešķu pārdo-
R. Ekšteins

I
ILE
LLE
ve.
HO6-1131
HO 6-1131

Latviešu kara veterānu - strēlnieku biedrības Kanadā saimes loceklis

Alfreds Emils Tērauds

dzimis 1896. g. 21. janvārī, pievienojies aizsaules pulkiem š. g. 25. septembrī Toronto.

Par viņu skumst

LATVIEŠU KARA VETERĀNU - STRĒLNIEKU SAIME

Sniga sniegi, putināja,
Stalti jāja karavīri.

ATKLĀŠANA 30. SEPTEMBRĪ

Christel's Delicacies

5322 Yonge Street, Willowdale, Ont.

(Pāri Northtown iepirkšanās centram — dienvidos no Churchill Ave.) telefons 223-1350.
Jūs atradīsit plašā izvēlē labākās eiropiešu delikateses.
Kopš daudziem gadiem latviešiem pazīstamā Christel Niklas kundze apkalpos jūs personīgi.

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

SVARĪGS PAZIŅOJUMS

JAUNUMS — OFICIĀLI — JAUNUMS

Skaidrā naudā uz USSR ASV dolaru kreditzīme vai rubļos Pilnīga informācija

Kad jūs iemaksāsit naudu mums, tūlīt saņēmējam Padomju savienībā paziņos summu, ko esat iemaksājis dolaros. Viņš var izvēlēties šo naudu saņemt ar US dolaru kreditzīmi, vai to saņemt rubļos. Ja saņēmējs izvēlas US dol. kreditzīmi, tad viņš var izvēlēties ar šo zīmi iepirkties speciālos dolaru veikalos. Šajos veikalos ir plašā izvēlē vietējie un ārzemju ražojumi, pārtika, drānas, apģērbi, mājsaimniecības piederumi un citas mantas.

Visas preces šajā veikalā pērkamas tikai par US dolariem, un cenas ir ievērojami zemākas. Speciālie veikali atrodas lielākajās Padomju savienības pilsētās. Gadījumā, ja nebūtu šāda veikala tuvumā, ir iespējams saņemt ilustrētu cenrādi, pēc kuŗa izvēlēties vajadzīgās mantas. Neizlietoto naudas daļu pret šo kreditzīmi var saņemt rubļos, kā arī, ja vēlas, var saņemt visu sūtījumu rubļos.

Jūs varat nosūtīt ikkatru summu, jo nav ierobežojumu.

Labākā ziņa ir, ka jums NAV JĀMAKSĀ sūtīšanas izdevumi.

Jā, tā ir taisnība. Jūs nekā nemaksājat par nosūtīšanu. Jūsu piederīgie saņem pilnu izmaksu, ko esat mums iemaksājuši. Padomju savienībai viss tiek samaksāts. Visas dāvanas garantētas un apdrošinātas, un jums paziņos, kad dāvanas izsniegtas.

Iepriecieniet savus radus un nosūtiet dāvanas tūlīt!

PASŪTINIET TAGAD — TIKAI CAUR
INTERTRADE EXPRESS CORP.

Mums ir pieredze un tūkstošiem apmierinātu klientu. Mēs esam pārliecināti, ka būsit apmierināti ar mūsu ātro un labo pakalpojumu.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, U.S.A.

ELZA PĒRKONE

Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.

DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1A Browning Ave., HO 8-5198, Toronto.

Toronto Window MFC Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
J. Sarma — Milestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja	$2.80

DV Grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Ir **liela** starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS

Rūpējas par jūsu drošību jau 15 gadu

PL 9-0266.

ALFREDS STIKUTS

REALTOR

2889 Dufferin Street

tel. 789—1535, Toronto 19

LATVIEŠU NAMS

izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām

Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.

Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.

TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Estd. 1814

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153

Parkošana abās bēŗu mājās.

GEORGE HALL

realtor

LIMITED — REALTOR

966 ST. CLAIR AVE. W., NEAR OAKWOOD

PAULIS BERNĀTS

mūsu pārstāvis ieguldījumu, komerciālo un rūpniecības īpašumu nozarē

Birojā: 531-9957

mājās: 922-6673

Ar šo paziņoju, ka esmu saistījies pieredzējušas un labi nostādītas firmas

George Hall Ltd.

darbā un labprāt palīdzēšu jūsu nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas problēmu atrisināšanā

Venus

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lielotoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.

A. PUTNIŅŠ

A. EGLITIS — **T.V RENTAL**

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Sludinājums:

LASIET MANU GRĀMATU — LAIKMETĪGU ESEJU PAR MŪSU IEKŠĒJĀM LIETĀM —

— Dr. A. MAURIŅŠ —

VISS NEIZNIKST ..... $ 2.80

dabūjama visās grāmatnīcās. Otro grāmatu rakstu.

Tā būs tikai par latviešu lietām.

Dr. A. Mauriņš

VALUTE

LATVIEŠKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales

Aldonas KIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 533—2837 Tautiešiem atlaide

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

K. RANGA

SKAŅO UN LABO KLAVIERES

Zvanīt vakaros 463-9613, Toronto

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS

iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.

BRUNO LIELBĀRDIS
769—8280

PRIVĀTI

Ļoti lēti pārdodama meitenei 14. lieluma bagātīga garderobe, balles kleitas ieskaitot.

Zvanīt 782-7046, Toronto.

DZĪVOKLIS

3 istabas un virtuve pie Greenwood pazemja izdodams.

Zvanīt 466-9413.

LAIKRAKSTA „LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri — dabūjami Toronto latviešu veikalos.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI DABŪJAMI

O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ

26. Market St., Hamilton, Ont., kā arī

„NORTHLAND GROCERY"

120 Barton St, E., Hamilton, Ont.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

NO VINES

Elisabeth BAUER - STEIN

GLEZNU IZSTĀDE

no 23. septembŗa — 8. oktobrim

BERGDON GALERIJĀ

180 Davenport Rd., Toronto 924-3865

Atvērta no pl. 10 rītā līdz pl. 5 pēcp.
Ceturtdien līdz pl. 9 vak.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU

IZKĀRTOŠANA

AG ROTAS

A. GUGĀNS

ZELTKALIS

Darbnīcā — tel. 444—4033
25 Moccasin Trail,
Don Mills, Ont.

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.

Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipedi, televizijas aparāti, foto aparāti u. c.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

Sakarā ar darbinieku atvaļinājumu kantoris slēgts

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš 316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, norakstī, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

CALLAS
puķu veikals 727 Danforth Ave. tālr. 466-9911
PUĶES KATRAM GADĪJUMAM. PIEGĀDA MĀJAS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nuliša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street,
tel. 863—4451 Toronto

8
KRĀSU UN MELNBALTĀS-FILMAS
attīstīšana ■ patielinājumi ■ duplikāti ■
■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLINŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Gerrard — Broadview: 6 istabu kopēja māja, liela moderna virtuve, vannas istaba, ejļas apkure. Jaunremontēta mājas iekšpuse. Cena $17.500 (1 obligācija).

Danforth — Donland: 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ejļas apkure, virtuve, vannas istaba, iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $2.500.

Lūdzu zvanīt mums nesaistošai informācijai, kā saņemt augstāku cenu par jūsu īpašumu.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSAM KĀ ARI IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLIDZĪBAS

SPORTS

KAS NOTICIS AR DIMZAS PIEMIŅAS BALVU?

Piecdesmito gadu sākumā, kad apstiprinājās ziņas par Jāņa Dimzas likteni, mūsu dižā vieglatlēta bijušie sporta laukuma biedri un cienītāji dažu torontiešu ierosā saziedoja ap simt dolaru piemiņas balvas iegādei. Tolaik tā bija krietna summa, par kuru „Sporta Apskata" priekštecis „Trimdas Sports" nolēma iegādāties varenu sudraba kausu. Tika arī izsludināti tā izcīņas noteikumi, vēlāk pavēstīja, ka balvas pirmais izcinītājs ir Modris Pētersons Sietlā kā attiecīgā gada labākais trimdas desmitcīņnieks. Bet tad iestājās kapa klusums, un 1965. gada labākais—Ivars Zvaigznīte nesaņēma ne pašu kausu glabāšanā, nedz arī tā miniatūratveidu personīgā īpašumā.

Vai laikraksta toreizējais (LSAK) vai pašreizējais (LSPT) izdevējs nevarētu noskaidrot šīs balvas likteni un gādāt, lai to tagad glabātu Juris Jesifers, kas, tāpat kā Dimza, nāk no Rūjienas novada.

Šai sakarā var būt arī interesanti iepazities ar mūsu trimdas laika labākajiem desmitcīņniekiem un pieccīņniecēm. Sekojošās tabulās priekšpēdējā ailē uzdots sasniegtais punktu skaits, bet pēdējā — rezultāta sasniegšanas gads.

Desmitcīņa

J. Laipenieks(Cīle)	6632	1960
M. Pētersons(ASV)	6612	1959
J. Jesifers(ASV)	6167	1966
J. Plīsis(Vācija)	5839	1949
I. Zvaigznīte(Kanada)	5652	1966
V. Teteris(Vācija)	5384	1946
A. Hakelis(Vācija)	5359	1947
J. Zivtiņa(Kanada)	5177	1966
A. Priednieks(Vācija)	5173	1947
I. Mežaraups(Vācija)	5125	1949
A. Bergvalds(Kanada)	5069	1953
H. Brencītis(Anglija)	4859	1951

Pieccīņa

I. Kampe(Austrālija)	4369	1962
I. Induse(Zviedrija)	3503	1959
K. Ceļdoma(Kanada)	3167	1966
V. Bruniņa(Kanada)	2867	1966
V. Ādmine(Kanada)	2777	1953
L. Avotiņa(Kanada)	2185	1953

A. Z.

LSAK pošas jubilejai

Latviešu sporta apvienība Kanadā paveikusi galvenos priekšdarbus 15 gadu jubilejas sarīkojumam, kas notiks sestdien, 22. oktobrī, Igauņu namā Toronto. Sarīkojuma programmā paredzēts darbības atceres akts ar Latvijas konsula Montrealā V. Tomsona un māc. A. Čopa piedalīšanos, pēc tam jubilejas balle, kurā apbalvos sekmīgākos sportistus.

Sarīkojuma ieejas kartes izplata atsevišķie sporta klubi un Latviešu sporta apvienība Kanadā. Interesenti, kas kartes vēl nav iegādājušies, tās var pieprasīt J. Ādminim (2 North Drive, Apt. 412, Scarboro, tālr. OX 9-2749) vai apvienības valdes locekļiem un sporta klubu valdēm.

Latviešu visu laiku labākais diskabols Juris Pūce ar sudraba un bronzas medaļām, kuras viņš diska mešanā un lodes grūšanā izcīnīja Britu kopvalsts spēlēs Jamaikā. Foto: J. Lāgers

Ērhards Vašingtonā

Vašingtonā nule beigušās divu dienu sarunas starp ASV prezidentu Džonsonu un Rietumvācijas kanclera Ērhardu. Sarunas centrējās ap Rietumeiropas aizsardzību, abiem valstsvīriem atzīstot, ka vispārējais saspīlējums Eiropā gan mazinājies, bet agresijas briesmas joprojām pastāv. Mieru un brīvību Eiropā garantē vienīgi NATO.

ASV kongresā jau ilgāku laiku dzirdamas balsis, kuras prasa Eiropā stacionēto amerikāņu spēku drastisku samazināšanu. Prezidents Džonsons līdz šim tam pretojies, jo no amerikāņu spēku samazināšanas, īpaši pēc Francijas izstāšanās no NATO, ļoti baidās Rietumvācija un Anglija.

Prezidents Džonsons un kanclers Ērhards Vašingtonā nolēma, ka ASV, Rietumvācija un Anglija formēs trīs valstu komiteju, kas visos sīkumos iepazīsies ar Rietumeiropas aizsardzības nepieciešamību. ASV kongress neuztraucas tik daudz par amerikāņu karavīru atrašanos Eiropā, kā par izdevumiem, kas saistīti ar šo spēku uzturēšanu. Tagad iespējams, ka ASV prasīs, lai Eiropas sabiedrotie par savu drošību samaksā skaidrā naudā, sedzot daļu no amerikāņu Eiropas karaspēka uzturēšanas izdevumiem. Rietumvācija to būtu ar mieru darīt, var to viegli arī atļauties, bet Anglija to nedz vēlas, nedz pašreizējās saimnieciskās krizes laikā var atļauties. Arī no pārējiem NATO valstīm sagaidāma noraidīga nostāja. Tikmēr, kamēr amerikāņi sarga Rietumeiropu, par to vēl piemaksājot, nevienam nav iebildumu, bet ja turpmāk sagaidāmas finansiālas neērtības, tad viena otra valsts vēl nopietni pārdomās. Nav neiespējams, ka Francijas izstāšanās piemēram seko citas valstis. Tas nenozīmētu, ka amerikāņi zaudētu sabiedrotos. Tas tikai nozīmē, ka, tiešas briesmas nejūtot, NATO uzliktās saistības sāk izlikties par nevajadzīgiem izdevumiem. Ļoti nopietni par šo jautājumu jau domā Portugale un Turcija. Pēdējās attieksmes ar Pad. savienību tiktāl normalizējušās, ka, pēc turku domām, var atļauties mierīgu snaudienu...

S A U L A I N Ā . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

kā tuksnesī. Jūrmalās zaļo stādītas palmas un kroplas, apkaltušiem zariem priedes.

Saulainās salas stādu valsts, kuru tikai reizi mēnesī vasarā atveldzē lietus, acij nav sevišķi pievilcīga, bet saules pielietā jūrmala ar dzidri zilo sālsūdeni ir tūristu atrakcija, kas kā Vidusjūras pērle vēl ilgi valdzinās lietainās britu salas atvaļinājuma tīkotājus un saistīs citus Eiropas tūristus.

RODĒZIJA NEPIEKĀPJAS

Pēc 9 dienu ilgām sarunām Anglijas kopvalsts ministrs Baudens un virsprokurors Džonss atzinuši, ka Rodēzija neatkarības jautājumā nav ieinteresēta nekādos vienošanās plānos. Angļu ministriem neatliek nekā cita, kā atgriezties mājās bez panākumiem. Rodēzijas ministru prezidents Smits ir tik ļoti pārliecināts par sava stāvokļa stabilitāti un Rodēzijas saimniecības neatkarību, ka nebaidās nedz Anglijas, nedz Vilsona piedraudēto sankciju no Apvienoto nāciju puses.

Ar savu nepiekāpīgo nostāju Smits mazliet pārspīlē, jo nopietnu Anglijas spiedienu vēl nav izjutis. Līdz šim viņš saņēmis palīdzību kā no Portugales, tā Dienvidafrikas, bet ja šie avoti izsiktu un Anglija sankcijas pret Rodēziju sāktu visā nopietnībā, Smits būtu spiests atzīt, ka pietiktu ar 6 mēnešiem, lai Rodēzijas saimniecību nospiestu ceļos.

Tiklīdz abi angļu sarunu vedēji atgriezīsies Londonā, ministru prezidents Vilsons sasauks ārkārtas kabineta sēdi, lai paziņotu, ka Rodēzijas jautājumu nodod Apvienotajām nācijām. Britu kopvalsts ministru prezidentu konferences laikā tika izstrādāts ultimāts Rodēzijai, dodot Smitam līdz šī gada beigām laiku paplašināt savu balto minoritātes valdību, tajā ietilpinot arī pārstāvjus no melno vairākuma. To Smits līdz šim atteicies darīt.

INDONĒZIJA ATGRIEŽAS

Kaut Indonēzijas prezidents Sukarno vēl nav atmetis cerības atgriezties savas slavas kalngalos, tiešo varu viņš ir zaudējis. Valsts politikas veidošanā ar viņu vairs nerēķinās.

1966. gada martā Sukarno paziņoja, ka Indonēzija izstājas no Apvienotajām nācijām, kas bija pirmais gadījums, kad kāda valsts atstāj starptautisko organizāciju. Sukarno toreiz bija lieli plāni. Vispirms, kopā ar sarkano Ķīnu radīt Āzijas valstu „apvienotās nācijas", kur iestātīties aicinātu kā komūnistus, tā neitrālos. Bet no tā nekas neiznāca, jo Ķīnu Sukarno plāni neinteresēja Tai laikā Pekingu vairāk interesēja Sukarno galva...

Indonēzija Apvienotās nācijas atstāja ar bravūru un troksni, bet tagad atgriezās klusi kā pelīte. Indonēzijas delegāti AN būtu jutušies daudz ērtāk, ja viņu ierašanās vispār nebūtu pamanīta.

No Vašingtonas ziņo, ka Indonēzija cenšas atsākt Sukarno pārtraukto sadarbību ar Rietumiem, kas pašreiz gan izpaužas vienīgi palīdzības prasīšanā. Tāpat kā Gānas padzītais prezidents Nkruma, arī Sukarno bija paguvis noplicināt Indonēzijas saimniecību līdz pēdējam. Indonēzijai tagad trūkst visa, un amerikāņi solījušies palīdzēt ar rīsa, kokvilnas un dažādu mašīnu daļu sūtījumiem. Tās būs dāvanas, jo Indonēzijai pašreiz nav nedz naudas, nedz eksportpreču.

VIETNAMAS KONFERENCE MANILĀ

Ženēvas 1954. gada konferences atjaunošana nevienam vēl nav izdevusies. Šīs neveiksmes priekšā ASV sabiedrotie nolēmuši samierināties ar kaut ko mazāku, sasaucot paši savu konferenci Manilā. Tajā piedalīsies Dienvidvietnama, Dienvidkoreja, Filipīnas, Austrālija, Jaunzēlande un ASV. Personīgu piedalīšanos apsolījis arī prezidents Džonsons, par ko saņēmis „rājienu" no ASV senāta ārlietu komisijas priekšsēža Fulbraita, kas uzsvēr, ka prezidenta solījums piedalīties sarunās bijis politiski motivēts. Konference paredzēta oktobra otrā pusē.

Senātors Fulbraits, kas ar savām daudzajām aptaujām skaidri parādījis neapmierinātību ar valdības politiku Vietnamā, apšauba Manilas konferences jēgu un vērtību. Senātors domā, ka daudz svētīgāk būtu pārtraukt Ziemeļvietnamas bumbošanu, to darot nekavējoties un negaidot, kamēr ienaidnieks samazina savu militāro darbību.

Manilas konference tiek saukta nolūkā iztirzāt miera sarunu iespējas, arī lai apspriestu vispārējo militāro situāciju un iepazītos ar Dienvidvietnamas politiskās un saimnieciskās attīstības plāniem.

Neoficiāli avoti Vašingtonā paskaidro, ka prezidenta Džonsona brauciens uz Manilu būs tikai lielāku ceļojumu sākums. Nākošā gadā paredzēta viņa vizīte Bonnā, tāpat vairākās citās Rietumeiropas galvaspilsētās. Maskavas vārds netiek minēts.

Uzlidojumi Ziemeļvietnamai turpinās

Pag. nedēļas nogalē trīs dienas pēc kārtas astoņmotorīgie B—52 stratomilzi mēroja garo ceļu no Guamas, uzbrūkot komūnistu iefiltrēšanās ceļiem Ziemeļvietnamas dienvidu daļā, kā arī bumbojot smago automašīnu novietnes un kara materiālu noliktavas. Vieglāka tipa amerikāņu bumbveži koncentrēja uzbrukumus pret neitrālo joslu, kas kā tāda beigusi eksistēt. Sauszemes ciņas nekas ievērojams nav noticis, radot arvien stiprāku pamatu baumām, ka reizē ar ASV kongresa vēlēšanām sāksies komūnistu lieluzbrukumi — vairāki vienā un tai pašā laikā. Ar zaudējumiem nerēķinoties, vienā no šiem lieluzbrukumiem komūnisti grib panākt militāru uzvaru, lai tā vārīgā brīdī iespaidotu amerikāņu politisko un militāro domāšanu.

Vašingtonā prezidents Džonsons nedēļas nogali pavadīja, apspriežoties ar sešu pavalstu gubernātoriem. Sarunu rezultātā noskaidrojās, ka prezidents paredz Vietnamas kara sadārdzināšanos par vismaz 10 biljoniem dolaru. Nav skaidrs, vai ar to prezidents domājis vispārējo sadārdzināšanos nākamā gadā vai gribējis gubernātorus brīdināt, ka nākamajam aizsardzības budžetam (pašreiz 60,5 bilj.) tiks „piekārti" vēl 10 biljoni dolaru. Katrā ziņa amerikāņu nodokļu maksātājiem jārēķinās ar lielākiem nodokļiem jau nākamajā budžeta gadā.

Ar pīpi uz jumta

Latviešu preses biedrība uzsākusi jaunu biedru piesaistīšanu, kas vainagojies panākumiem. Izrādās, ka ASV ir ap 100 tādu cilvēku, kas varētu būt Preses biedrības biedri, ja vien pieteiktos un izteiktu vēlēšanos rakstīt. No viņiem dažās nedēļās arī pieteikušies 15 jauni biedri, bet daži biedrības dibinātāji pēc daudziem neaktīviem gadiem izteikuši vēlēšanos sākt aktīvi darboties. Biedru naudu samaksājuši arī tādi biedri, par kuriem pēdējos gados nekas nebija dzirdēts. Biedrības jaunā valde, gandrīz pilnā vecajā sastāvā, bija nolēmusi neaktīvos biedrus pārskaitīt nebiedros, bet „topošie nebiedru kandidāti" labāk šķiras no dažiem dolariem nekā no biedru sarakstiem.

Kā zināms, Preses biedrībā var būt tikai tādi biedri, kas bez mākas rakstīt patiešām arī raksta un kuru rakstus iespiež presē, arī tādi, kas paši vai ar izdevēju starpniecību izdevuši kādu grāmatu. Iespiesto rindu skaits biedriem tomēr ir dažāds: nedaudziem rakstus iespiež katru nedēļu, dažiem iznāk grāmata, daļai kāds raksts iespiests reizi mēnesī, bet dažiem nedaudz rindu gadā, kamēr citi vēl cer uz publicēšanos nākošā gadā. Brīvajā pasaulē ir ap 300 Latviešu preses biedrības biedru, no tiem apmēram puse ASV.

No visiem mākslas kalpiem preses darbinieki, laikam, vismazāk saņēmuši godalgas. Kultūras fonda godalga piešķirta tikai vienu reizi, bet reizi Preses biedrības valde Bostonā bija piešķirusi vairākiem preses darbiniekiem atzinības balvu 25 dol. apmērā. Tagad sasparojusies biedrības Kanadas kopa, kas nākamgad sola godalgas; līdzīgas ziņas nāk arī no centrālās valdes Ņujorkā. Tādēļ nav brīnums, ka rodas jauni biedri, cerot uz godalgu pārpilnību, bet — tikpat lielas cerības arī nebiedriem, ja vien viņu rakstāmmašīna nav stāvējusi dīkā un redaktors nav iemetis par daudz rakstu papīrkurvī.

Biedru pieaugums ir arī citām latviešu organizācijām Ņujorkā. Latviešu biedrībai nācis klāt 1 jauns biedrs, bet draudzei 25 locekļi. Ir organizācijas, kurās pieauguma nav bijis, tāds nav uzrādīts, pārskati nav sastādīti vai sapulces nav notikušas. Pieaugums rāda, ka Ņujorkā vai nu ierodas jauni latviski latvieši, vai arī daļai latviskas izcelsmes amerikāņu sākušas straujāk pulsēt latviskās asinis, kādēļ tie sākuši darboties latviskā vidē, vai arī — Ņujorkas latvieši rūpējušies par latviskiem pēcnācējiem.

☆

Ņujorkieši drīz vairs neredzēs ēku, kas saistās ar bagātīgām atmiņām. Paredzēts, ka šovasar nojauks viesnīcu Astor, kurā notika arī pirmā Preses balle Ņujorkā. Viesnīca atrodas pilsētas centrā Taima laukumā, kur tagad paredzēts celt jaunu debesskrāpi, kaut arī pašreizējā celtne nav no mazajām. Tā tomēr vairs neatbilst modernām prasībām. Arī pirmā latviešu Preses balle nav bez vēsturiskām atmiņām, jo tā notika tikai nedēļu pēc tam, kad Astora viesnīcas galvenā balles zāle pilnīgi izdega. Ņujorkiešiem tobrīd bija jābažījas, ka pirmā Preses balle var arī nenotikt. Pēc neskaidrību pilnas nedēļas balle tomēr notika, kuŗai pēc gada sekoja otra un pagaidām pēdējā latviešu Preses balle Ņujorkā — lielākajā sniegputenī, kādu Ņujorka pēdējos gados piedzīvojusi.

Ezītis

KVĒKERI — UZTICIGI MIERA PRINCIPAM

Laikraksti ziņo, ka amerikāņu kvēkeri un viņu simpatizētāji Kanadā sūta palīdzību ziemeļvietnamiešiem un vietkongiem. T. Lēruma karikatūra

AKTUĀLAIS ĪSUMĀ

☆ Uztraukums Kanadā sacēlies par 1967. gada auto modeļu sadārdināšanos. Cenas jaunajiem auto modeļiem cēlušās par 45 dolariem (General Motors), citām firmām vēl vairāk. Apsver aicināt Kanadas auto firmu direktorus sniegt paskaidrojumus par cenu paaugstinājuma nepieciešamību apvienotajai parlamenta-senāta patērētāju kredita komitejai Otavā.

★ Šai nedēļas nogalē Kvebekas ministru prezidents Daniels Džonsons apspriedīsies ar franču ārlietu ministru Morisu Kūvu dē Mirvilu, kurš pašreiz viesojas Otavā. Francijas ārlietu ministra vizīte nāk uz pēdām Senegales prezidenta L. Sengora apmeklējumam, kurš pirms nedēļas ierosināja nodibināt visu franciski runājošo nāciju brīvu apvienošanos kopvalstī, līdzīgi pastāvošajai britu kopvalstij. Sagaida, ka par šo tematu runās arī M. Kūvs de Mirvils. Kvebekas valdības aprindas liecina, ka būtu ļoti ieinteresētas šādā apvienībā.

☆ Toronto lielo dienas laikrakstu mēnešiem ilgā kampaņa par nebūšanu novēršanu pilsētas celtniecībā attieksmē uz apartamentu namiem atsavināmiem dzīvokļu rajoniem, neklātienes namsaimnieku izdarībām u. tml. beidzot sāk uzrādīt rezultātus. Advokātu grupa Richarda Tomsona vadībā ierosinājusi pilsētas valdes būvinspektoram apzīmēt mājas, kuŗas neatbilst minima standartam, par neapdzīvojamām un nepārdodamām, kamēr īpašnieki tās nav savedušī kārtībā atbilstot noteikumiem, pie tam gadījumos, kad hipotēkas mazinājušas īpašumu vērtību, visa atbildība par remontiem piekrīstu hipotēkas turētājiem, nevis īrniekam.

★ Pirmoreiz Kanadas izglītības vēsturē skolā sākts mācīt ar kompūtera palīdzību. Celmlauzis ir Dž. A. Makdonalda vidusskola Skarboro, Ontario, kur kompūters lietots matēmatikas stundā, risinot uzdevumus. Tā kā viena kompūtera iegāde skolai izmaksātu ap 1 mil. dolaru, minētā Skarboro vidusskola izmantojusi kādu Klīvlendā ar telefonam līdzīgas ierīces palīdzību. Tādā ceļā izmaksa samazinājusies uz 385 dol. mēnesī kompūtera īrei un 110 dol. telefona lēsei.

★ Četri jaunieši vecumā no 17—21 gadam un 3 nedaudz vecākas personas notiesātas uz 1—3 gadiem cietumā un labošanas iestādē par heroīna un marihuanas lietošanu un pārdošanu. Visi soditie nāk no Toronto Jorkvilles. Policija domā, ka ar šo Jorkvilles narkotiķu bandas liela daļa izbeigs darbību.